

ANY II - Nº 23 - NOVEMBRE - PREU: 25 PTS. BOLLETI EDITAT PER O.C.B.
POLLENÇA, C/ SANT ISIDRE, Nº 3. D.L.P. 503-79
IMPRIMEIX EDITORA BALEAR, S.A.

L'explosió del taller Renault fou provocada per una perdua de combustible de la benzinera

Fa uns mesos es produí una explosió al taller Renault de Pollença situat al carrer Cecili Metelo. Fins molt després, les causes que motivaren l'explosió eren desconegudes. El que sí pareixia cert és que l'explosió provenia de l'interior del local. Per efectes d'aquella la porta d'entrada al taller fou llençada cap al carrer. Es sospitava que el lloc a on es produí era un pou o cisterna interior, però no conte-

nia cap material explosiu, només aigua.

Més endavant traguent aigua del pou es comprovà que aquesta estava mesclada amb benzina. Resulta que el local està situat devora una benzinera. Les coses començaren a encaixar quan es va saber que a la benzinera hi havia una pèrdua de líquid. Els funcionaris de la mateixa sospitaven que passava alguna cosa rara perquè hi havia menys líquid que el

calculat, del que deduien que o bé les màquines no contaven be els litres que despatxaven o hi havia una pèrdua.

Sembla esser que diàriament es pot treure la benzina que arriba al taller. Això com es de suposar representa un perill greu. Aquest cas ens du a la memòria el que passà, no fa molt, a Ortueïlla. Ara estam a temps d'evitar-ho. (Redacció El Gall)

El II aplec d'aficionats a la música un "exitasso"

Organitzat per l'OCB de Pollença i realitzat per un magnífic equip de tècnics amb la matèria i un nombrós repertori de "col.laboradors" va tenir lloc en els locals del Jam-Bar un recital de música. L'èxit fou descomunal i sobrepassà a l'anterior en que actuaren aficionats a la guitarra. Dins un ambient a on no hi cabia una mosca, ple de gent jove i manco jove, amb llums indirectes i fumet. El públic seguí d'aprop les actuacions dels conjunts, dels quals do-

narem informacions en cròniques posteriors. L'ordre d'intervenció dels cantants o conjunts va esser una desorganització organitzada. Prova d'això és que l'actuació d'en Martí Torrandell, antic cantant del conjunt DARIANT, oferí una actuació quasi fora de concurs. Fou apocalíptic tornar a escoltar "sapore di sale", "only you", "c'est magnific" i una creació pròpia "una nit qualsevol"; el públic invadí l'escenari, cantant, tocant la bateria, i en Gabriel Cifre

l'acompanyava amb la trompeta. No el deixaven fugir de la cadira demanant una i una altra cançó. L'únic que no acabà de anar molt be varen esser els equips de so, però que foren suplits per la col.laboració del públic.

Al acabar, surava dins l'ambient una voluntat de repetir-ho i el rumor de que els antics DARIANT farien una actuació pirata només per aquests esdeveniments. Creim que tots ho desitjam i ho agrairiem. (Redacció).

Entrevista al regidor d'esports

(Pág. 8)

UN LOCO AMB PISTOLA

Als pobles les notícies corren molt de pressa, i aquestes setmanes per Pollença s'ha parlat molt d'un desagradable fet, que posa en perill la tranquil·litat dels pollencins.

Tot va començar quan un mestre d'obres, ben conegut per tots noltros, realitzant la seva tasca diària, deixà el seu cotxe a un lloc que molestà a un altre, millor dit a un militar retirat, que estueja en el nostre estimat raconet. La sorpresa fou quan el mestre anà a agafar el cotxe, i el trobà fermat amb una cadena, perquè no el pogués treure d'allà; vista la situació, va enviar a un operari dels seus a tallar la

cadena a cops d'escarpra, i, aquí ve el més greu, es presentà el sr. militar amb una pistola, que li posa al pit del primer, dient-li que el mataria si tallaven la cadena, pensant el pollencí que no estava carregada i que es tractava d'una broma de mal gust, digué que continuassin picant a l'escarpra, i en el primer cop, els disparà un tir i la bala passà ben a prop dels dos.

No sabem si es tracta d'un loco però no pot esser res més, encara que no haurien de tenir permís d'armes cap loco, baldament que, de jove, hagués estat militar.

Hem sabut també que s'ha fet una denúncia per tal

atropell, i que han enviat a demanar a declarar als implicats, al quarter de la Guàrdia Civil, i després cridaren al denunciador a la BASE, per intentar de no tirar endavant la denúncia. De tot això tan sols repetim el que hem sentit pels carrers, ja que no han fet cap declaració a la premsa els que millor ho saben, per ordre del misser que porta el cas; voldriem, en propers números, poder donar la notícia amb més detalls, sobretot, del procés de la justícia. Ja que per desgràcia les armes del món, estan en mans de locos, esperem que la justícia estigui en mans dels justs. (A.M.)

ROBO DE DROGA A LA FARMACIA CERDÀ

Han robat la caixa fort de ca'n "Jutget", Jeroni Llobera, el passat dia 3 a la nit; segons pareix, eren dos lladres que entraren al seu negoci de materials de construcció, i a més de remolcar

tots els de l'oficina s'endugueren un moble que contenia la caixa fort, deixant dues tires de potades fins una finca a prop, on destruïren el moble i seguiren amb la caixa fort, que se-

gons ens va dir el propietari no hi havia cap doblar ni document d'importància.

També la mateixa nit entraren al cafè de Ca N'Arbona a l'Almoina sense que s'enduguessin res.

HAN ROBAT UNA CAIXA FORT

El passat dia 8 robaren a la farmàcia Cerdà, sembla que es tracta de drogadicte ja que l'únic que s'endugueren fou dotze injeccions de

morfina, també intentaren obrir la caixa, però al no poder es conformaren amb el que més els interessava, la droga. Si miram la nostra

joventut, sembla bastant sana i en canvi avui Pollença no és el que era, perquè aquestes notícies tan sols es llegien als diaris d'altres ciutats. (A.M.)

LA FIRA Editorial pág. 3

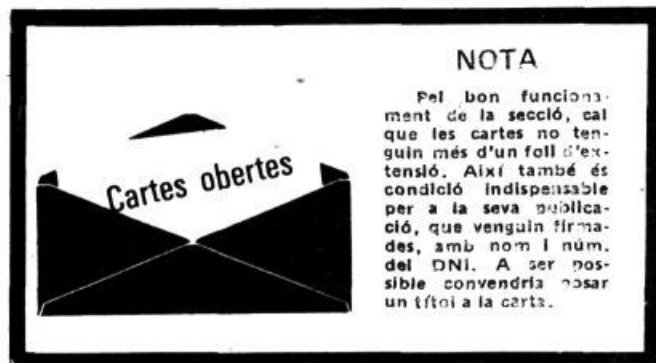
XERRADA AMB UN COVONER

(Pág. 7)

HA PASSAT LA FIRA D'ENGUANY

(Pág. 12)

NOTA

Per bon funcionament de la secció, cal que les cartes no tinguin més d'un foli d'extensió. Així també és condició indispensable per a la seva publicació, que venguin firmades, amb nom i núm. del DNI. A ser possible convendria posar un títol a la carta.

UNA CRIDA A LA PARTICIPACIÓ CIUTADANA

Ens adreçam a tots els molleros i pollencins i a les entitats que els representen, per a demanar-lis la seva col·laboració en la resolució dels problemes locals. Creim abans de tot que no podem donar una solució correcta a un problema mentre no estem ben informats i a la vegada els organismes competents necessiten, abans de prendre decisions, conèixer l'opinió del poble i de les diferents entitats locals.

Falta informació i falta sobretot una participació de tots en les decisions del nostre ajuntament, de no ésser així seguirem sense sentir-nos solidaris amb les seves decisions, seguirem acceptant decisions imposades sense compartir-les.

"EL GALL"

EL FAN: Toni Marquet, José Encinas, Pep Bordoy, Miquel Àngel March, Tomeu Payeras, Joan March i Catarina Carbonell.

COLLABOREN: Bernat Cifre, Miquel Bota Totxo, Antoni Seguí, Pep Torrandell, Francesc Serra de Gayeta, Martí March Cerdà, Antònia Vicens, Maria Seguí, Alexandre Ballester, Llorenç Payeras, Xesca Ensenyat, Miquel Ripoll i Joan Llompard.

Els articles publicats en aquest periòdic, expressen únicament l'opinió dels seus autors.

—oOo—

Informació telèfon: 53-03-55
Suscripcions: Tel. 53-16-74. (Als capvespres).

Sabem i acceptam que l'ajuntament és la representació de la voluntat popular, fruit d'unes eleccions democràtiques i com a partit socialista es el nostre deure fomentar i col·laborar per a millorar el funcionament de tota entitat que representi al poble.

Es amb aquest sentit que proposam a la consideració general la creació d'un grup d'anàlisi i debat sobre problemes d'interès general. En aquest grup podien estar representades totes les entitats locals, amb la finalitat de proposar i debatre mitjançant col·loquis determinats temes. D'aquesta manera —o d'alguna millor que es proposi— cada entitat podria exposar lliurement l'opinió dels seus membres, això serviria per a donar una informació al públic assistent.

La confrontació d'opinions donaria lloc a que tots tinguem més elements de judici per a opinar, i l'intervenció dels assistents enriquiria les opcions, fomentariem el diàleg constructiu i cívic i l'ajuntament tendria una base en que recolçar-se a l'hora de prendre decisions.

Seria una passa endavant cap a la normalització democràtica. Però no hi haurà democràcia autèntica mentre hi hagi un divorç entre els centres de decisió i els que reben les conseqüències d'aquestes decisions. En les nostres mans està el solucionar-ho, en les nostres mans està el col·laborar en lloc de deixar-se a la crítica fàcil des de la nostra cadira del bar.

Per a tenir un canvi d'impressions referent a lo exposat anteriorment en el sentit de la creació d'un grup d'anàlisi i debat, convidam a les següents entitats: Ajuntament de Pollença, Associacions de veïnats del Moll i Sant Vicenç, Associacions de pares, alumnes i professors, Associació d'Hotelers, Club Pollença, Club Cultural del Moll, Cofradia de pescadors, Cooperativa Pagesa de Pollença, Coro municipal, Clubs de Fútbol i esportius, Esbart Pollencí, Fundació Rotger - Villalonga, Partit Unió de Centro Democràtic, Partit Socialista Obrero Español, Partit Comunist, Societat de caçadors, Obra Cultural Balear, Sindicats CC.OO., UGT, UPM, i altres entitats que tinguin interès amb aquest tema. L'acte tindrà lloc al celler Sant Jordi en els transcurso d'un sopar que començarà a les nou del vespre. Per a qualsevol aclaració poder circular al tf. 530769.

Rebin un cordial salut de l'agrupació local del PSM.

PSM Pollença
31 Octubre 1980

ENTORN DE L'EDUCACIÓ ESPECIAL

Carta oberta a Martí Xavier March Cerdà, en referència a

la seva carta del 27 de setembre passat en EL GALL.

Els articles que fas referència a la teva carta són escrits meus, per tant me dones l'oportunitat de poder contestar, i continuar insistint amb un tema tan important com es aquest.

Es llàstima que utilitzis totes les teves intervencions amb aquest periòdic donant-li un caire un poc agressiu i reditador de cap a la nostra tasca, supòs que serà perquè també tu has caigut en l'equivocació de donar-li un caire polític com molta de gent, i aquest mateix caire polític pot ésser fos el responsable de que jo estigui insistint i defensant una idea que el partit comunista (com tu sabs molt més que jo, per lo aprop que tu estàs amb aquest partit) va presentar una proposta de crear una aula d'educació especial, la qual va ésser denegada ridículament sense que en cap moment fos defensada per part vostre.

Quant se proposà la creació d'aquesta aula, no se donaren cap tipus d'explicacions concretes sobre la seva tasca i missió, ni dels nins que serien atesos, tampoc dels defectes que intentarien resoldre, en canvi tothom ho tengué ben clar, per tant no consider parlar-ne jo, perquè tots sabem a què ens referim, i no dubtam que una AULA D'EDUCACIÓ ESPECIAL, exceptuant als deficientes, considerats profunds i als autistes, tots els altres poden ésser ajudats, inclús els que pateixin d'una encefalopatia suau, per tant no existeix cap confusió moral ni legal per part meua.

Estic completament convençut de que tu no tens cap preocupació per aquest tema, però si la tinguessis te convido a tu i al teu partit a que treballem junts per a intentar aconseguir que les autoritats tinguin en compte aquest problema, a més tenc que dir que tendriem l'ajuda d'organismes especialitzats des de Ciutat.

Quant Espanya comença a crear centres de gran capacitat, com el d'Inca, altres països més avançats que ja han passat per això, a més estan creant aules d'aquestes, perquè han comprovat que són de molta més eficàcia. Inclús a Ciutat, col·legis aïllats estan fent estudis amb molt bon resultat amb afectats bastant profunds. Tenguem en compte que Pollença gaudeix amb molts de casos que lamentablement no són atesos per falta de medis.

També aprofitaré per a fer reflexió a totes les persones que se considerin humanes, que referent a les teves paraules del "Pelotón de los tontos" més valdria que pertanyesquin a n'aquest "Pelotón" i arribin al final de la seva preparació amb un resultat satisfactori dins les seves possibilitats, que passar per vius i acabar sent uns "Tontos", per ho haver rebut l'ajut que necessitaven en el seu moment, tant dels seus pares, dels seus regidors amb la seva política, o de la nostra podrida societat.

Jo, al manco pens lluitar dins les meves ínfimes possibilitats per a no tenir res a la consciència.

Toni Marquet Pascual

= ATENCIO =
BANQUERS, CAIXERS I PATRONS
VOS COMUNICAM QUE TENIM
SISTELLES DE NADAL
PER ELS VOSTRES EMPLEATS DE
TOTES CLASSES DE PREUS I
TORRONS D'ELABORACIÓ PROPIA
FORN I PASTISSERIA BISANYES
C/. ROCA DE TOMAS, 4 — C/. DEL TEMPLE, 4 - TEL. 53 11 47

Editorial

LA FIRA

Ala atletets, ha arribat la Fira a Pollença! els cotxets de "choque" són aquí! la "noria", el "tiropichón", la "tombola" i a la Plaça del difunt General Franco es venen juguetes, coco, "garrapiñadas", escopetes, la munyeca que pixa, plora i camina. La Plaça estava més animada que els altres diumenges, a la llum dels fanals de les tendes portàtils es passejen els joves i les joves chupant el seu pirulí o roegant quatre pipes. Els menuts s'envan de braços dels seus pares amb una bufeta, una trompeta o altre material sonor el qual els hi serveix al mateix temps per a brufar la festa per a posar a prova la seva capacitat pulmonar i la singonia de renou es perd poc a poc

abans d'anar a posar els ossos plans. Després es desmonten les tendes i els artefactes lluminosos i rotatius per anar a impressionar i transportar, a un món de fantasia i ficció, els nins d'altres pobles. Son uns diners ben guanyats, suats i merescuts.

Ha estat una bona fira, perdó, volíem dir una bona festa. Una festa NO ES UNA FIRA. Una fira és una manifestació mercantil en la que es mostren uns productes i s'estableix una relació i promoció amb els compradors, és una promoció d'uns productes. Hi ha fires de mobles, d'electrònica, de turisme, hosteleria, etc. Quan la fira és local es sol mostrar els productes locals i tot allò que estigui relacionat en la seva

comercialització, fabricació. Una FIRA DE POLLENÇA creim que ha d'esser abans de tot això, DE POLLENÇA. Si noltros creim que no tenim res per a mostrar, endavant l'exposició tan sols de juguetes d'importació i "cotxets", però, si produïm algo que valgui la pena mostrar i promocionar, a què esperam?

Si creim que l'indústria nàutica del Moll, ja sigui de fibra o artesanal te una personalitat i importància que cal promocionar, a què esperam? Si a Pollença hi ha una producció artesanal, ja sigui de mobles, ceràmiques, brodats, teles, sabates, etc. no deixem que es promocioni per si sola. Donam-li una mà. Si protegim la nostra artesa-

nia l'indústria generarà una major riquesa i un augment dels llocs de treball estables. Qui s'atreveix a pronosticar que si es fomenta l'artesania no es pugui crear una cooperativa d'aquest sector no seriem el primer poble de Mallorca, ni el primer en recollir els seus fruits positius.

No amb aquestes paraules, sinó amb altres més intel·ligibles pels regidors del nostre ajuntament, l'OCB de Pollença proposa aquesta idea de transformar la Fira amb algo més viu, més d'acord amb els nostres dies i en la nostra infraestructura econòmica. Ens assegurarem que en els propers anys es tendria en compte la idea.

NOVES PLAQUES A ALGUNS CARRERS

Un any després de la seva aprovació, a la fi han estat canviades les plaques d'alguns carrers tant de Pollença com del Moll i Sant Vicenç. Els nous rètols estan

escrits íntegrament en català.

El retard en que s'ha produït la substitució de les plaques s'ha justificat per lenti-

tud en que la Casa encarregada en el seu proveïment, ha efectuat la feina.

Entre els carrers i places amb nova nomenclatura cal

destacar la Plaça Major (abans General Franco), Plaça Vella (Calvo Sotelo), Carreró del Vent (Canónigo Alzamora), etc...

Bartomeu Enseñat va parlar de ball de bot

Dins les activitats culturals celebrades el passat mes d'octubre, cal destacar la

conferència que va fer a Pollença, el conegut folklorista i director de l'Escola de Música i Dansa de Palma,

Bartomeu Enseñat, damunt el tema de "El Ball Popular a Mallorca".

A la xerrada, que fou molt interessant, hi assistiren una setentena de persones, especialment joves, do-

nant-lis a conèixer l'origen i desenvolupament del Ball de Bot, el seu procés, les seves anècdotes, i exposant unes teories que cada píc són acceptades per mes gent. Una vegada acabada la

disertació hi hagué una mica de ballada, on prengueren part tothom qui va voler i poder. Recordem que aquest acte va tenir lloc a la sala d'actes del Club Pollença i fou organitzat per l'Esbart Pollencí.

SEGUEIX LA PROBLEMÀTICA DE L'ENSENYAMENT DE CATALA A POLLENÇA

Josep M.ª Llompart, Miquel i M.ª Victòria Secall, disertaren sobre el tema

L'OCB pollencina, conscient del problema greu que es presenta cada any al començar el curs escolar en quan a l'ensenyament de la nostra llengua, organitzà un col·loqui sobre aquest tema.

Foren convidades a participar primeres figures especialitzades en temes lingüístics i pedagògics. L'escriptor, poeta i president de l'OCB Josep Ma. Llompart, el professor pollencí Miquel Vives Madrigal, autor d'un

llibre de text sobre l'ensenyament del català, i la psicòloga Ma. Victòria Secall que ja havia parlat anteriorment a Pollença sobre aquest tema. Compareguren entre 150 i 200 persones la major part pares d'alumnes.

Comença Josep M. Llompart tractant la problemàtica actual com a conseqüència de la nostra història. Quan Felip V invadi Mallorca i implantà el Decret de Nova Planta introduint el

castellà com a idioma oficial. Encara ara estam pagant les conseqüències d'aquella derrota.

Després Miquel Vives parlà del Decret de Bilingüisme, explicant detingudament el seu contingut, possibilitats i limitacions. Na Ma. Victòria Secall insistí amb els inconvenients que representava pels al·lots que estan acostumats de petits a parlar la nostra llengua, al entrar a l'escola ja que han de canviar tot el vocabulari. Quan

encara no saben un idioma n'han de aprendre un altre; alguns no superen el trauma síquic. D'una manera general influeix negativament a tots els nins en quan a les seves facultats d'expressió i el rendiment intel·lectual.

Al final, estava pensat que hi hagués un col·loqui entre els assistents però les intervencions foren poques. Pot esser que tothom ho tenguí molt clar. (Redacció G.).

"ALEXANDRE ROSSELLO I LA INSTITUCIO D'ENSENYANÇA DE POLLENÇA"

Aquest serà el títol de la Conferència que se celebrarà el pròxim dia 21 a les 21 hores en el Saló d'Actes de "Colonya". Dita ponència serà desenvolupada pel Sr. Francesc Serra de Gayeta i

forma part d'un programa organitzat per la Conselleria de Cultura del C.G.I., per a commemorar el Centenari de la fundació de l'Escola Mercantil. En la confecció

i el desenvolupament d'aquesta sèrie de Conferències, que es faran pels distints pobles de les nostres Illes, hi col·laboren: el Departament de Pedagogia de

la Facultat de Filosofia, la Inspecció Tècnica d'E.G.B., l'Escola Universitària de Formació de Professorat d'E.G.B., l'Escola Universitària de Formació de Professorat "Alberta Jiménez".

LA "CAIXA" PRESENTA EL SEU PLA DE DINAMITZACIO CULTURAL

En els locals de La Casa de Cultura de la nostra Vila, va tenir lloc una reunió convocada per l'esmentada entitat a la que hi assistiren totes les entitats ciutadanes. Es tractava d'oferir un ampli repertori d'activitats culturals a desenvolupar per a realitzarles conjuntament en l'entitat que hi estigués interessada. Les activitats van des dels curssets, conferències de temes molt variats, a projeccions i espectacles, així com activitats infantils.

CARE ESPANYOL
CA'N MOIXET

PLAÇA MAJOR, 2
TEL. 53 00 02
POLLENÇA

Restaurante
CA'N PEP

PUERTO POLLENÇA (MALLORCA) Tl: 530010

TALLER REGA

REPARACIONES ELECTRICAS
AUTOMOVILES Y EMBARCACIONES

★
Prolongación Lorenzo Cerdà, 22 - Tel. 531031
POLLENÇA

Galerías Vicens
L'ARTESANIA DE ROBES DE LLENGUES
DE POLLENÇA AMB PRESTIGI INTERNACIONAL
CONFECCIO, ANTICS I OBRES D'ART

JAMBA

TEL: 530049
POLLENÇA

CLASSES D'IDIOMES I CONTABILITAT
MELCHOR BOSCH SALAS
PROFESSOR MERCANTIL
 Cecilio Metelo, 101 - Telf. 530531
POLLENÇA - MALLORCA

PINTURAS
Canaves

TALLER DE PINTURA PARA COCHES
 PINTURA EN GENERAL - EMPAPELADOS
 MOQUETAS - DECORACIÓN - ROTULOS

Roger de Flor, 16 - Tel. 5316 86 PUERTO POLLENÇA (Mallorca)

= DROGUERIA CA'N MARTINEZ =
Gran surtit de juguets
BAIXELLES, CUBERTERIES, CRISTALERIES,
BATERIES I JOGS DE CUINA,
OBJECTES DE REGAL
 Placa Major, 4 Tlf.: 53 00 95

electrica
tertime
Distribuidor BALAY

GRANDES DESCUENTOS EN
LAMPARAS * APLIQUES Y PLAFONES

C/. Monjas, 20 - Tel. 531690 - PUERTO POLLENÇA

ESTUFA - CHIMENEA - FRANKLIN
MARTORELL TORRANDELL
TODO PARA LA CONSTRUCCION-TRANSPORTES

Agente Pinturas "RIPOLIN"

TITO CITTADINI, 8 - TEL. 53-05-49 - Pollensa (Mallorca)

- * PAVIMENTOS GRES Y CERAMICOS
  - * REVESTIMIENTOS
  - * AISLANTES
  - * FIBROCEMENTOS
  - * TUBOS DE P.V.C. RIGIDOS Y DE POLIETILENO BLANDO ESPECIAL PARA RIEGOS POR GOTEJO.
  - * IMPERMEABILIZANTES
  - * REFRACTARIOS
  - * CEMENTOS, PREFABRICADOS
  - * MANGUERAS Y ASPERSORES
- PRECIOS ECONOMICOS

Jerónimo Riusech Bisañez & Hijos S.A.
 CONSTRUCCION Y OBRAS PUBLICAS

ROSERVELL, 9 - POLLENÇA (MALLORCA) Telfs: 530208 - 530212

13 NOVEMBRE 1980 - PAG. 4

UNA GRAN INCOGNITA: EL PARC NATURAL DE LA SERRA DE TRAMUNTANA (I)

Sembla que la idea de fer un parc natural està duent fortes divisions d'opinions entre ecologistes, ajuntaments, propietaris... És un projecte que comença quan en 1972 en el decret 984 de 24 de març es va declarar paisatge pintoresc la costa NW. de la Illa de Mallorca. En aquesta denominació de "paisatge pintoresc" s'estableix un control de les edificacions en espais no inferiors a 100.000 metres quadrats. Avui en dia aquesta mateixa Serra de Tramuntana, segons estava previst en l'article 5 de l'anterior projecte fou declarat Parc Natural en un consell de ministres.

EXTENSIO I LIMITS

La superfície que ocupa és d'unes 37.330 hectàrees, que van des de La Dragonera fins al Cap de Formentor. Agafa part dels termes municipals de Escorca, Pollença, Andratx, Calvià, Banyalbufar, Bunyola, Deià, Estellencs, Fornalutx, Sóller, Valldemossa. Unes dues mil i pico de quarterades són administrades per ICONA, la resta és d'uns 800 propietaris. De la memòria informativa es dedueix que els límits de la zona de Pollença, agafan des de la Península de Formentor per la vorera dels costers de la Serra Nord fins la carretera que des de Pollença du cap Escorca; seguint aquesta carretera fins que s'acaba el nostre terme i connectant en la línia del terme que va cap a Campanet. Les zones urbanes de Sant Vicenç no hi entren.

DISPOSICIONS GENERALS

A l'avantprojecte facilitat per ICONA als Ajuntaments perquè informin, hi ha unes quantes disposicions interessants, que crec que és necessari conèixer per a tenir una opinió sobre el mateix.

L'ARTICLE 1, parla dels límits geogràfics en línies generals, sense delimitar clarament les voreres del Parc. L'ARTICLE 2, parla de que el Govern Central podria incorporar terrenys de propietat estatal i altres aportats voluntàriament per particulars. ARTICLE 3.- Es refereix a les Compatibilitats: a) Amb actuacions de l'Administració Estatal o de les corporacions locals sobre els bens de domini públic; b) Les atribucions de l'Estat i ajuntaments sobre muntanyes d'utilitat pública; c) Amb els drets privats existents en els terrenys afectats.

ARTICLE 4, Protecció: El Ministeri d'Agricultura a través de ICONA establirà les normes i reglaments que es creguin necessaris per a guardar els elements naturals que son motiu de l'existència de l'esmentat Parc. Qualsevol forma de privació, sigui de la propietat privada, o de drets o interessos patrimonials legítims derivats de l'establiment del Parc, serà objecte d'indemnització, segons la llei d'expropiació forçosa.

ARTICLE 5. Referent a l'adequació socioeconòmica dels voltants del Parc, en el sentit de promoure el desenvolupament social i econòmic d'aquestes zones.

ARTICLE 6. Junta rectora. S'estableix la composició de la junta per a col·laborar amb ICONA, i les seves funcions.

ARTICLE 7. Fa referència a que l'administració, que correspondrà a ICONA.

ARTICLE 8. Canvi de titularitat. Serà obligatori el comunicar a ICONA el canvi de titularitat de les finques situades dintre el Parc i de més de 250 hectàrees espe-

cificant el preu de l'operació. En el plaç de tres mesos ICONA podrà exercir el dret de "tanteo", és a dir comprar per el mateix preu.

ARTICLE 9. Medis econòmics. Fa referència a les concessions econòmiques del Consell General Interinsular i altres entitats.

FINALITAT

La protecció del paisatge de la flora i la fauna autòctones són o semblen esser els objectius principals del projecte. També es pot esmentar que està molt relacionat amb el turisme, naturalment haurà d'esser una nova concepció de turisme. Les espècies que només es troben ja a Mallorca i que quan desapareixin, serà una pèrdua irreversible per a tot el planeta, sembla esser important des del punt de vista biològic. La natura i el turisme semblen esser els motius que aconsellen fer el Parc.

PRIMERES REACCIONS EN CONTRA

Hi ha hagut ja alguns municipis, que abans d'estudiar l'avantprojecte i emetre un estudi, presentant les esmenes oportunes, han informat que no els interessa que es faci el Parc o que al manco que no passi per ca seva. A Sóller per exemple hi va haver una primera reacció en contra, molt forta al principi, degut a una mala informació o a una interpretació molt subjectiva. El setmanari "Sóller" ha duit una forta campanya en contra, proposant inclús a tota la premsa forana que es solidaritzàs en la seva postura. Els nostres representants, logrenen aturar l'intent, ja que l'OCB de Pollença, no tenia elements de judici suficients i per tant no podiem emetre una opinió a favor ni en contra.

L'avantprojecte, es troba en període d'informació per part dels ajuntaments. Desconexim l'opinió del nostre consistori sobre el tema. Les entitats naturistes, polítiques i culturals no acaban de prendre posicions sobre el tema, si bé es detecta una incipient inquietud per informar-se degudament abans de prendre decisions.

MOL S DE TEMES S'NSE ACLARIR

Si bé la meua opinió és clara sobre el tema, em reserv exposar-la en el proper número de EL GALL, amb la idea d'influir el manco possible sobre l'opinió de cada lector. Malgrat tot abans d'acabar voldria exposar a la seva reflexió unes quantes consideracions: De on sortiran els doblers per a mantenir i ampliar el Parc? Quines ventatges tindran els pagesos i propietaris? Podrà ampliar-se a les zones litorals aquàtiques? Què passa amb les finques inferiors a 250 hectàrees amb el dret de "tanteo"? Sufrirà modificació la llei de caça dintre el territori? El dret de pas? Com s'establirà la vigilància de persones i construccions? Combinació amb els plans d'ordenació locals, tendran prioritat sobre les lleis del Parc? A Pollença hi ha zones de muntanya de La Serra Nord que no estan incloses en el projecte i altres, que hi estan incloses estant urbanitzades i en vies d'urbanització, com quedarà això? Seran capaços els ajuntaments de consultar a les entitats locals, i al poble en general sobre aquest tema? Falta una explicació clara de com es poden presentar esmenes per enriquir el projecte per parte de les entitats, si és que s'està disposat a acceptarles i discutirles; sembla esser que això serà possible segons declaracions del Sr. Mateu Castelló jefe d'ICONA. I per acabar, és aquest el procediment més democràtic i efectiu començant el projecte des de les altes "esferes" o bé hi hauria algun altre procediment que tengués en compte totes les parts afectades i entitats interessades amb el projecte?

De totes maneres, tot això no serà més que paper tudent si a l'estatut d'autonomia que es comença a redactar no hi entra una competència exclusiva en matèria de Reserves Naturals. D'altra part hi haurà que valorar fins a quin punt les demés lleis generals per a tot l'Estat retallaran les competències del futur Gran i General Consell.

Tomeu Payeras Cifre

COLLABORACIÓ LITERÀRIA

Un esglai de tranquil·la desesperació

Pel finestral entrava la brisa fresca i la claror feble de la matinada, les cortines dansant sinuosament arribant algun cop fins als peus del llit. Des del balcó, les bubotes llunyanes del edifici, de la carena de les muntanyes, del tros de cel gris del fons. Netejant-se progressivament, la ciutat emergia de les bromes de la nit que es moria. Dominant sobre la lleugera remor que envoltava la vida desaperesint-se, el tango de Gardel "El dia que me queres" sonava en el tocadiscs posat a terra, a un racó de l'habitació.

El temps lent de la matinada, quan els mecanismes recuperen el seu funcionament pausada, rítmicament, com si un ordre misteriós provenint de la més perfecta de les màquines regís els moviments i els renous. El temps lent de la matinada que es trenca i comença a agitar-se mentre les ambulàncies porten les primeres urgències, mentre es produeixen les primeres defuncions, els primers naixements; mentre les dones de neteja polsen els interruptors de la llum dels bancs, de les oficines i els excursionistes altra cop miren el cel just acabant de sortir al carrer; mentre les mares preparen el menjà pels infants, pel marit i en el quarter toquen diana; mentre els ascensors no paren i la gent en els bars pren els primers cafès, les primeres copes; mentre s'amuntega a les boques del "Metro", creua davant els semàfors, frena davant els semàfors, crida, s'empeny amb la gent que, com ella, comença a envair el matí d'aquest nou dia de la tardor recentment arribada. El temps lent de la matinada en el que, atravesats d'una mateixa bala, els dos cossos, nus, resten sobre el blanc dels llençols maculat pel vermell de la sang, mentre el tocadiscs gira en el silenci i el tango de Gardel guarda la soledat de l'habitació, de la porta entreoberta el resso de les passes precipitades fugint pel buit de l'escala.

El despertador sona. La mà, feixuga, cerca i pitja. A la petita cambrà, un lavabo, un mirall, un moble ple de llibres, una taula gran, de despatx i, al damunt, papers, molts de papers i una ràdio; un llit mig esgavellat i, en ell, una figura amb la mà allargada agafant l'ampolla de whisky de sobre la tauleta de nit; a la paret, una reproducció d'un quadre de Toulouse-Lautrec i, sobre la capçalera del llit, dues fotografies: el Gardel i el rostre de la Marilyn. Aquella nit, l'estoig amb la pistola al penjador.

La vida del vall detectiu retirat havia perdut els atractius propis de l'exercici de la professió, quan a la joventesa era plena de riscs i emocions. Ara restava solament l'enyor, els records, l'afecció pel whisky i, a la mirada, un esglai de tranil·la desesperació, una lenta i progressiva indiferència pel sentit de les coses, una profunda i entranyable aliança amb el que és fortuït i aleatori.

Després d'alçar-se i mirar-se llargament la cara en el mirall, com si per entre les arrugues del temps cercàs un signe, una evidència, una resta de l'esplendor fugit, baixava al bar de la pensió, prenia un lleuger desdijuni, el segon glop de whisky del dia i parlava una estona amb el propietari; potser el seu únic amic; l'únic i darrer confident. La resta del matí donava mil voltes per la ciutat mirant la gent, el tràfic, els moviments imprevisibles del món en ebullició i es

ficava per entre els embolics dels mercats, per entre les empenyes dels cafès, provocativa, obscenament; si algú l'escometia, el mirava llarg temps amb els seus ulls d'absència estranya i, girant-se, se'n anava; al darrera quedaven les paraules: "...aquest vell està boix...", són els que troben morts a la volsta d'un cantó o tirats sobre un banc qualsevol... Al migdia tornava a la pensió, esmorzava breument i pujava a l'habitació. Allà començava una mena de ritual repetit dia rera dia. Acostava una cadira a la taula de despatx, un vas, l'ampolla de whisky, els cigarrets; pitjava l'interruptor, connectava la ràdio, sintonitzava una emissora de freqüència modulada on a primeres hores de la tarda es podia escoltar un programa de jazz increïble —els mags de la música més visceral, més encisadorament desolada eren allà; el Coltrane, el Davis, el Parker, el Monk, el Gillespie, el Blackey, el Hawkins, el Barbieri, el Tete...; afafava, ordenava i llegia els folis escrits de sobre la taula; obria el calaix, les mirava —n'hi hauria prop de la dotzena: "Silenci a la matinada", "El detectiu solitari", "Les ombres de la nit", "Recordem que vengui a veure't", eren alguns dels títols. L'ignorant escriptor de novel·les policiaques mai no havia visitat cap editor; tancava, centrava el foli en blanc, li fugia la mirada pe finestral, cap a la llunyania dels edificis, de la carena de les muntanyes, del tros de cel gris del fons i recordava. Sonava una interpretació jazzística de "El dia que me queres" que ell adorava amb folia. Després bevia, fumava i escrivia.

A les nits sortia i enava pels cabarets. Els porters que el coneixien el deixaven entrar.

Quaranta anys; sí, casada. No, no porta documentació; no en tindrà més de vint. Entre les deu i les dotze de la nit; el forense ho confirmarà. Amb silenciador. Una senyora tan amable, això sí, molt reservada; no la vaig veure parlar mai en cap veïnat. Per favor senyors, deixin-se de fotos un moment. El marit sovint era fora de casa; crec que era viatjant; ara que hi pens, una tarda, sí, devia ser ell, segur; indubtablement actuaven amb molta discreció. No, família mai; no són de la Capital. I diu que el tocadiscs estava funcionant; és estrany, molt estrany. Bé, si és tan amable d'acompanyar-nos a la Comissaria; firmarà la declaració; disculpi les molèsties però és necessari...; no faltava més, disposi, tot el que...

S'havia rebut la cridada quan, prop de les det del matí, el porter de l'edifici passà per casualitat per davant de la porta entreoberta i atret per la musiqueta que sonava i per la curiositat que entranya la via aliena, guaità i descobrí el crim. Rapidament acudí el Comissari, instruí les diligències oportunes, interrogà al porter, recullí dades, reconstruí la situació, especulà sobre els mòbils possibles i començà a desenrotllar el fil que conduiria a la solució del cas: la captura de l'assassí.

Sembla que durant un temps no veurem el marit; organitzarem tornos de vigilància a l'edifici. Jo col·laboraré amb molt de gust Sr. Comissari. Es un cas clar d'adulteri. I qui n'és més culpable?; no, perdoni, Sr. Comissari, però vull dir que un home a vegades se cega; no, no, ell és un

assassí i ha de pagar; i tant que sí. el vehicle anava cap a Comissaria.

Dret, al taulell, assaboria el whisky. Se'l veia cansat, com si no hagués dormit de tota la nit. La fredor dels primers dies de la tardor, el cel gris insinuant la pluja i el constipat que portava sobre, l'havien decidit a enfadar-se dintre la vella gavardina descolorida. Era sol al local mentre el propietari just acabava d'obrir les portes i un cotxe de la policia passava pel carrer. Què cercaran aquests per aquí tan de jorn? Algun innocent pagarà culpes alienes. Seguint en silenci una estona demanà més whiskys i, finalment, li mogué conversa. Semblava no tenir pressa aquell matí; com si hagués ocorregut tot el que era previst en la història i restàs solament contemplar els fets consumats, l'obra d'art.

Vostè ho sap, vostè em compren. Vostè, malgrat la rutina de la seva vida, té una intuïció que li permet entendre que l'única possibilitat de sobreviure resideix en la consciència de la inutilitat dels afanys, de les metes, de les competències absurdes, i quan li parl de que l'ètica és una trampa, de que qualsevol acció és lícita per tal de conquerir un breu moment de justificació de l'existència, vostè em compren. Altra cop li ha entrat la vena filosòfica, eh?; estic content, però vostè em sobrevalora; jo no el segueix en aquestes especulacions tan agudes. Que sí home, que sí; jo sé que darrera aquestes quatre parets té una segona vida, que vostè ha estat un home inquiet, que ha llegit; vostè és l'única persona que ha llegit les meves novel·les i m'ha fet uns comentaris molt superiors als que fan els crítics professionals de la premsa. Vostè ho sap molt bé com és de dura la vida i el que costa viure-la i si ara li dic que vaig imaginar una història, que l'estic escrivint i la realitat es va aplegant, dia rera dia, amb les paraules que vaig posant, amb l'argument que vaig decidir construir, vostè em creurà, em comprendrà, perquè record que en certa ocasió em va fer una observació intel·ligentíssima; em va dir que tot escriptor no feia sinó imaginar i contar les històries que la realitat impedeix que es compleixin, que l'escriptura era l'única realització possible dels somnis irreals, l'única defensa de la felicitat front a la realitat negativa. Doncs això, amic meu, ja no és així; escric una història que serà, que és confirmada per la realitat. A la fi l'obra d'art ha doblegat la realitat. El cercle està tancat. La misèria de la vida que hi ha sota aquesta vella gavardina, sota aquest cos ruïnós, ha conquerit la justificació i no resta sinó contemplar-la i morir.

El Comissari havia prosseguit les investigacions culminant amb la identificació del marit fugit i el porter no llevava l'ull de l'entrada de l'edifici, de la porta de l'ascensor, de l'escala que conduïa a l'habitació del crim. La tardor seguia essent freda, boirosa i grisa i el ritme del moviment de la ciutat meticulós, hermètic. Es descobrí un cadàver flotant en el riu, sota el llarg pont metàl·lic i en algun lloc llunyà i desconegut era detengut un innocent.

MIQUEL CERDA GRAU

RECENSIO D'UN LLIBRE

Damià Cerdà i el seu llibre sobre l'excavació arqueològica sub-marina d'una nau romana-republicana

Damià Cerdà i Juan és un pol·lenç que un dia va decidir guanyar-se la vida a Ciutat. És el que se fa sovint, perquè el poble a vegades es una greu limitació pels homes emprenedors, lluitadors, i Damià —Don Damià— és sense dubte un home emprenedor, inquiet, valent; cosa que no es sempre compatible amb el entorn conservador, immobiliari i temerenc que se viu als pobles. Damià se'n va anar, va sortir, va fer feina i progressà. Ara ja té nets, per ho que pot dedicar la seva maduresa física i espiritual al plaer de l'investigació, el seu plaer intel·lectual.

Després de deixar els importants negocis industrials familiars en les mans del seu fill, ell —fa ara una dotzena d'anys— es dedicà a l'investigació i a l'estudi. L'home que va triomfar als negocis ara dona també fruits públics profitosos, dedicat a conèixer el passat remot de la roqueta estimada.

La seva dedicació arqueològica arribarà lluny perquè té la inestimable ajuda de la seva humilitat, a unes feines intel·lectuals on el mercat corresponent està ple d'arrogàncies, petulàncies, dues, grans sacerdots i dimonis. Damià Cerdà sembla "vacunat" contra tot això, perquè no ve de les universitats franquistes, sino de l'universitat de la vida, no ve dels professors numeraris, sino dels grans mestres, els que transmeten la seva sabiesa als deixebles pel sistema an-

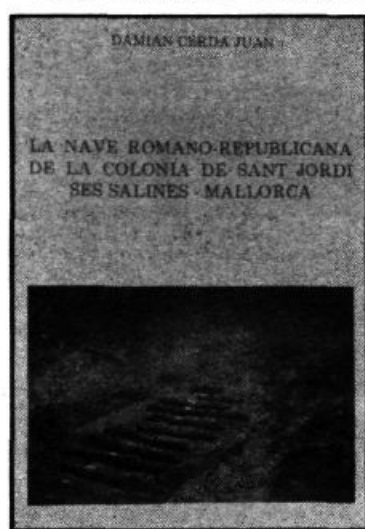
tic de la comunicació directa, afable, crítica i incisivament correcta.

Aquest camí, aquell aprenentatge condueix a la feina important, als conceptes fonamentals, al treball decisiu. Els altres camins duen a les obres mediocres, a les oposicions truculentes i masificades, als càrrecs polítics extra-acadèmics, als reconeixements conjunturals falsos i interessats, a qualsevol cosa, però no a fer ciència, a crear veritat pura.

Damià fa el seu camí; el bo. No se deixa engalipar pels cants de sinera de la cultura més o manco oficial, ni sembla tenir altres pretensions que fer una feina ben feta, impecablement correcta. No es això precisament extraordinari?

Ell sab com estan acotades les competències i les patents de corso de l'investigació al nostre país, i tracta amb molt de tacte el repart d'agraïments, la relació de tràmits burocràtics compliments (en la meua opinió humillants pels bons investigadors, com ell), no oblida citar les obres dels situats, per si acàs, segurament. Ell sab com ha de treballar perquè li deixen treballar. No és un contrasentit, ni tampoc una redundància, és la realitat dura i freda. Així ens va l'investigació a Espanya.

Però tanta d'esforç, tanta d'entusiasme, tanta matització, delicadesa i pulcritud no arriba, desgraciadament, a poder esser

valorada per la gent del carrer. Queda als cenacles de certes minories, extremadament qualificades.

Nosaltres, amb aquestes retxes, pretenim acostar un poc el personatge, la seva feina, el seu ambient d'investigació i la seva obra, fins la gent de Pollença; baldament sapiguem que és difícil fer-lo com Damià se mereix. És difícil perquè existeix un fons entre tots nosaltres. No existeix un còdex comunicatiu, ni ètic, ni cultural, per ésser entès per tots i resulta que el que és bo per uns és dolent pels altres, fent impossible valorar amb una estimació generalitzada.

Renunciam, idè, a que ens en-

tenguin tots i anirem a fer-nos entendre pels pollencins rasos, per la gent del carrer; perquè, tant mateix, les "èlits" ho saben tot, creuen estar per damunt de tot i no poren perdre el temps fuellant llibres... que no entenen. Em refereix naturalment a les "èlits" del poble i a certa cultura d'anar per casa. Evidentment el llibre que comentam, i el seu autor, son a un altre nivell. Els que miran des de baix difícilment poren veure el que hi ha d'amunt.

* * *

"La Nave romano-republicana de la Colonia de Sant Jordi (Les Salines - Mallorca)" és un llibre de "Ediciones Cort" (1980) que surt com núm. 6 de les monografies del Museu de Mallorca. Té un centenar de pàgines, 14 làmines fotogràfiques, 156 dibuixos d'una qualitat exquisita i un text lacònic, precís, curt i sec.

Hi ha, al llibre esmentat, un pròleg de Guillem Rosselló Bordoy, Director del Museu de Mallorca i, a més, aproximadament docents cites a peu de pàgina, que amplia i ajuda al lector a entendre i comprovar totes i cada una de les qüestions que el rigorós procediment científic necessita aclarir a cada passa.

No podem, baldament ho dit fins aquí, recomanar als pollencins l'adquisició i llegitura

d'aquest llibre, hi no ho poren fer perquè no és un llibre per llegir. És un document. És un acta notarial d'una pàgina de la Història, traduïda per Damià Cerdà. És un llibre de consulta pels investigadors, un llibre testimoni del que pot fer si a un el deixen fer; un llibre crònica d'un temps passat que es recupera pel futur.

El fet que no sigui un llibre llegidor per la gent de la plaça a jo, particularment, no en diu res. És evident que no és una novel·la, ni uns goigs a la tendra reina, calenta pel sol d'un dia estiuenc carregat de turistes. El llibre de Damià és un llibre serio.

Damià ja ha publicat altres treballs; teng la sort de conèixer-los quasi tots. No es un principiant. Els seus estudis als jaciments arqueològics de Mallorca ja el situa entre els bons arqueòlegs espanyols. El seu llibre és, estic segur, un motiu de consulta obligada pels especialistes europeus. Damià Cerdà, des de ara, sortirà sovint en les cites de les publicacions estrangeres de tot arreu, com un gran i qualificat tècnic de les investigacions de l'època protohistòrica d'aquesta banda del Mediterrani.

Ara, al seu poble, a Pollença li debem a ell qu'eno necessita res, un afable "bon dia", quant ens toquem amb ell pel carrer. Hem de reconèixer els èxits dels ciutadans quan son vius.

J.A. ENCINAS

AÑO III

PROPIETARIO
MATEO ROTGERCORRESPONDENCIA
Balears-PollensaNúmero suelto
15 céntimos

El Pollensí

Quincenario independiente

PAGO ADELANTADO

NÚMEROS EXTRAORDINARIOS
si las circunstancias lo exigenESTE PERIÓDICO SE COMPRA
PERO NO SE VENDE

Sábado 20 de Noviembre de 1918

Núm. 72

Gerente fundador
en Buenos Aires
Bartolomé Colom

1871, Caseros, 1871

ANUNCIOS

Precios convencionales

La feria

A pesar de la sequedad reinante, que aún existía en los días de feria, pues cuando escribimos esta reseña (22 del actual) el cielo nos ha favorecido con continuos aguaceros, entrando las tierras del *Valle d'en March*, *Colonia*, *Ternellas*, *San Vicente*, *El Puerto* y parte del llano del pueblo de nuestro territorio municipal, en completa sazón para continuar la siembra siendo de advertir que en lo restante del término municipal, como los demás pueblos de Mallorca, continua la persistente sequía pues estos aguaceros no favorecieron los campos enclavados en aquellos contornos.

A pesar de ser suficiente motivo este contratiempo de sequía para que los agricultores estuvieran bastante preocupados y los jornaleros por su escasez de trabajo, pues por falta de agua que agostaba los campos aun no habían podido efectuar sus siembras, no por eso ha dejado de estar bastante animada la feria y en *firó* que es este último precisamente, el día en que la gente agrícola que vive esparriada en la campiña se ha visto poco concurrida, como otros años, y esto no es solamente por la falta de lluvia, sino que ha contribuido bastante las enfermedades reinantes que tienen comprometida la población, la viruela y el tifus que por carecer de higiene tenemos y que este año parece ha elegido a Pollensa para fundar un asilo u hospital, debido quizás a nuestras aguas, u otros abandonos de sanidad.

Si tuviéramos en Pollensa una autoridad gubernativa, que se interesara por la salud y el bien del pueblo, en vez de delegar en su hijo, el sábado de la feria, la repartición de puestos públicos para los que iban llegando de fuera, viniendo a exponer sus mercaderías, quizás usando privilegios para aciertos (*que le propinan halagos*) entonces la salud pública no estaría tan abandonada.

La *zocorroneria* del *chocho* ex alcalde (que sin faltarle inteligencia) deja sin atender los sagrados deberes que tiene como funcionario que era del Gobierno, cuando es *extricto* cumplimiento de su deber y por otra parte es tan poco descuidado para que su prole mangonee... es causa de nuestros males, pues cuando una máquina tiene una pieza descompuesta, y no se sustituye por otra buena, ésta, hecha a perder todas las demás y esto, es precisamente lo que pasaba en este desgraciado pueblo; pero

como no *hay bien ni mal que cien años dure, ni cuerpo que lo resista*, el ex-alcalde que (antes del 19 del mes actual) regentaba nuestro cotarro por la misericordia de Dios, y por haber engañado al pueblo con su promesa de buena administración vino a tierra con estrépito, y su caída fué motivo de tan unánime y estruendoso regocijo, que hubo música por las calles, pitos y repitos, pues solo faltó que se echaran las campanas al vuelo. Lo cierto es que él habrá dicho a los Pollenses: *jimbéciles, si me hubierais destituido a los diez días de mi inmerecido nombramiento podríais alegraros todavía; pero ahora?* ¡A LOS CUATRO AÑOS...? y no obstante de esto hay en Pollensa (que tan malos recuerdos guarda) que quieren costear un panteón que sirva de sitio de reposo a las infinitas *marrullerías*... que tan excelsa fama se conquistó. Y aún dirán que no hay algún hombre en Pollensa tan *vacio* como él de sentido común?

Ahora recordaremos que Sancho Panza al tomar el mando como Gobernador de la insula barataria, lo hizo lleno de los mejores deseos pero al ver delante de sí un Doctor como Pedro Recio de Tirteafuera, enseguida y sin consultar con el señor que lo había nombrado *dimitió* el cargo y montando en su burro puso *pies en polvorosa*. ¿Por qué no imitó señor *ex-alcalde*, lo que hizo Sancho? Nosotros no queremos comparar la alcaldía con un limón que da zumo. No. Sancho no perdió ni ganó, entró pelao y salió pelao, y V. con la candidez infantil de quien llega a los ochenta ha permitido que algunos, no V., se pudieran adornar la testa con bisón y peluca.

Nuestra pluma se desviaba de la feria, volvamos a ella.

Los rostros encarnados de las payesas de la campiña el día *d'en firó* con sus típicos trajes eclipsaban a sus compañeras que viven en el casco de la población, ya se ve que beben agua cristalina y respiran aires higiénicos; las payesas rebotaban salud, gracia, donaire y perfumería campesina; eran el adorno de la feria, y las del pueblo? pálidas casi todas, algunas con los signos variolosos, sus rostros tristes, daban a comprender el estado sanitario de un pueblo montañoso. ¡Cuánta diferencia de respirar el aire puro al corrompido! ¡Cuánta diferencia de beber agua clara o turbia! En la plaza de La Libertad estaban colocados, por disposición del hijo primogénito del ex-alcalde Sr. Martorell y Llitra las mesas de los feriantes, en hileras que bien se conocía que no tenía el título de *ingenie-*

ro ni de *estética* el que así las dispuso; las vías públicas por donde precisamente tenía que pasar la aglomeración de los viadantes se veía interrumpida, por el *favoritismo* de algún *papiaguado*. ¡Cuánto caciquismo en un veterano que quizás no está lejano el día que tendrá que dar cuenta al *Juez Supremo*, muchísimo más elevado que *no vos, misero gusano!*

La Droguería de D. Bartolomé Femenías situada en uno de los puntos más céntricos de la población (frente a la casa señorial del hacendado D. Miguel Costa, en la calle Mayor) dió su gran golpe y la que precisamente animó mucho a los transeúntes y payesas, el edificio nuevo, montado a lo moderno aquel por dentro era un bazar portentoso de juguetería, objetos de arte que eran el aguijón de los padres y novios, allí todo el que *entró*, quieras no quieras no tenía más remedio que comprar, pues los objetos atraían como los manjares buenos al que tiene apetito.

Puede darse por satisfecho el señor Femenías porque casi puede decirse que para él solo fué la feria debido a su buen gusto y a la amabilidad de su Señora que en ese día demostró sus aptitudes amables.

Si de ropas hemos de hablar sería injusto se dejara en el tintero la tienda de D. Miguel Forteza y Valls, concejal electo, aquello era un *Siglo* en pequeño; allí desde el hilo más inferior a la tela más elegante y esquisita; no faltaba nada, es verdad, tienda como esa y personal más apropiado puede decirse que en Mallorca existen pocas, y ropas tan esquisitas no se encuentra en las demás tiendas, porque para traerlas se necesita gusto.

De la Fotografía Bestard, hablaremos en otro número, pues es un establecimiento fotográfico que como los de Bartolomé Femenías y Miguel Forteza, honran la población y realizan a sus vecinos.

Diversiones hubo pocas, pues estas se redujeron a tres bailes de salón, dando uno en el *Hotel Cosmopolita*, Plaza de la Libertad; otro en la Sociedad *Club Ciclista* y el tercero en la Sociedad *Juventud Obrera*, los tres estuvieron concurridísimos.

Se susurra y tiene todos los caracteres de ser una gran verdad que en un salón que sirvió en otro tiempo de teatro y cine, se celebró a puerta cerrada una sesión de Cinematografía en donde salían películas de *Muley Amengual* y otro *Musa Muley infelizote* en donde salían películas de su *Harém*. ¡Qué humor!

para ponerse a admirar las bellezas fotográficas! Se nos dice, salió un *Villito* que va derecho al bolsillo del *infelizote* que aun parece conserva algunas perras *morunas* o *peluconas* de Carlos III y Fernando VII ¡Qué felicidad! ¡Quien viera a esos dos *Muleys* a puerta cerrada cantando el *garrotín* y el *garrotan* sin pensar que el que está en este estado pregona su estado de...?

El Alcalde (hoy ex-alcalde) don Jaime I. Martorell y Llitra, con los dependientes de su autoridad y seguido de sus hijos, recorrieron todos los establecimientos públicos con el fin de que no se *jugase a los prohibidos*...? Porque a todo lo demás que a su autoridad compete no toma el *celo* desplegado que para el *juego* desplegó el día de la feria?

MERCADO

Abundaban los cerdos cebados al precio de 12'50 y 13 Pesetas la arroba; tenían mucha demanda para el embarque del mercado barcelonés, hasta la fecha se han embarcado unos 2,500 cerdos cebados de unas 13 arrobas de peso, hasta 19 arrobas.

El ganado caballar y mular no abunda, se hicieron el día *d'en firó* bastantes transacciones por la costumbre que tienen los cultivadores de proveerse de ganado de labranza y de acarreo.

La Plaza de Alfonso XIII estaba repleta de sillería, cántaros y juguetes de barro, que fueron comprados para obsequio de los niños por los padres de buen humor.

En la calle de Colón contigua a la Plaza estaban las aceras laterales llenas de hortalizas, cestos de frutas exquisitas y bien sazonadas: peras, nueces, uvas frescas y manzanas que eran vendidas a 30 ó 40 céntimos de peseta la docena, según clase.

Las calles de los alrededores de la Plaza y Mercado se veían convertidas en bullicio y animación, el paseo lateral de la Plaza de la Libertad atestadísimo, contribuyendo a la esplendidez del anochecer el haber iluminado con bombillas eléctricas la autoridad que ¡gracias a Dios! una vez supo el *socarrón* dar importancia a la feria, de lo cual le aplaudimos ese acto con tanto deseo como quisiéramos haberle podido aplaudir otros.

Los turroneros se marcharon satisfechos de su venta por la antiquísima costumbre que tienen los galantes de obsequiar al sexo bello en los que tienen relaciones, con turrones al atardecer de la feria.

Las fondas del Loro y Hotel *Cosmopolita* se vieron atestados de tu-

ristas que eligen este día para visitar la campiña.

Nuestra pluma no puede concluir esta reseña sin dar la alabanza en carecida al celoso y Reverendo Cura Párroco D. Mateo Alzamora. Teníamos un Reloj, *mudo y estropeado* en la Torre Campanario, único en nuestro pueblo, pues el Municipio carece de Reloj público a pesar de haber consignado en el presupuesto del año 1907 2.000'00 pesetas para comprar un Reloj, ignorando el dinero...? De manera que nunca podíamos saber en este pueblo bendito y dejado de la mano de Dios, la hora en que vivíamos; hoy el Reverendo Sr. Rector lo ha puesto en perfecto estado y podemos saludar con un rezo al Altísimo a las horas de costumbre.

Así, así, Reverendo Señor Alzamora, es como se ganan voluntades y corazones.

Por no ser más molestos con nuestros lectores, concluiremos esta crónica insertando los precios comerciales que rigieron en la feria que se celebró el Domingo 16 del actual.

MERCADO

Almendrón, de 146'00 pesetas el quintal.

Trigo, a 17'50 a pesetas la cuartera.

Candeal, a 18'50 pesetas id.

Cebada del país, a 11'00 pesetas id.

Id. forastera, a 10'50 pesetas id.

Avena del país, a 10'00 ptas. id.

Id. forastera, a 9'50 pesetas id.

Garbanzos, a 24'00 pesetas id.

Maíz, a 16'00 pesetas id.

Habichuelas (confits), a 37'00 pesetas id.

Id. blancas, a 40'00 pesetas id.

Frijoles, a 34'50 pesetas id.

Habas para cocer, a 24'00 pesetas id.

Id. ordinarias, a 19'00 pesetas id.

Id. para ganado, a 17'75 pesetas id.

Cerdos cebados, a 12'50 y 13,00 pesetas arroba.

Higos pasos, a 16'00 pesetas quintal.

Azafrán, los 33'00 gramos, 3,00 pesetas.

Patatas, a 4'50 pesetas quintal.

Boniatos, a 3'00 pesetas id.

Algarrobas, a 6'00 pesetas id.

Aceite, 120 pesetas la somada ó sean los 99'480 litros,

Guisantes, a 18'00 pesetas la cuartera.

Cañamo blanco, a 68'00 pesetas quintal.

Id negro, a 63'00 pesetas id.

Aceitunas, a 0'50 pesetas almud.

Pollos, a 0'60 pesetas teacia.

Gallinas a 0'75 pesetas id.

Huevos a 1'45 docena.

Higos de 9 a 10 pesetas los 42'32

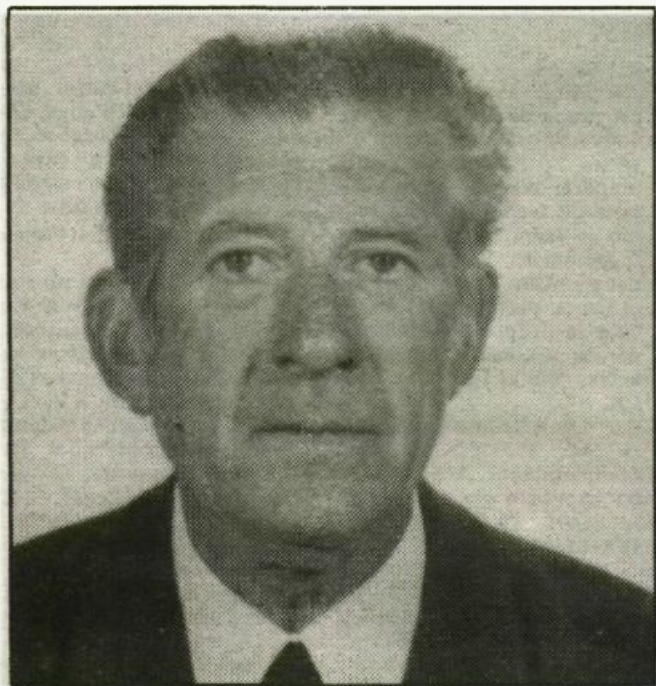
kig. (quintal).

EL REPORTER

CULTURA POPULAR

XERRADA AMB UN COVONER

Pau Taura Crespí, que nasque el 7 de Juny de 1920 a Pollença.

Es cert que l'era del plàstic ha abolit tota una font de producció artesanal. La gent molt jove pot ésser que no, però si la majoria de generacions més grans han vist a caseva, fer llatre, cordella, etc. Ja sigui a l'àvia, inclús al nostres pares.

D'aquesta llatre sortien unes senalles que tant servien per anar a "Plaça" com per anar a cercar esclata-

sangs (esperem que en surtin). Aquesta "dixosa" era del plàstic i també el frissar de la gent que alguns l'anomenen: evolució, progrés, etc. Ens ha fet deixar la de pauma per a collir la d'aquest modern producta.

Ara aquí em trob davant un senyor, ell es un artesà. No fa senalles, ha estat covoner i l'hi diven en "Pera Mosque".

—Vos sou un dels pocs que queden a Pollença que, facin feina amb Canya, tal volta l'únic. Coneixeu algu

més, aquí que hi treballi actualment?

A hi ha mestre Dionis, no se si encara en fa, però ha fets molts de Paners, Caseres, Covos, Covonets pexetes i tot el relacionat amb la Canya.

—Qui vos va ensenyar l'ofici de Covoner? A quans d'anys vareu començar?

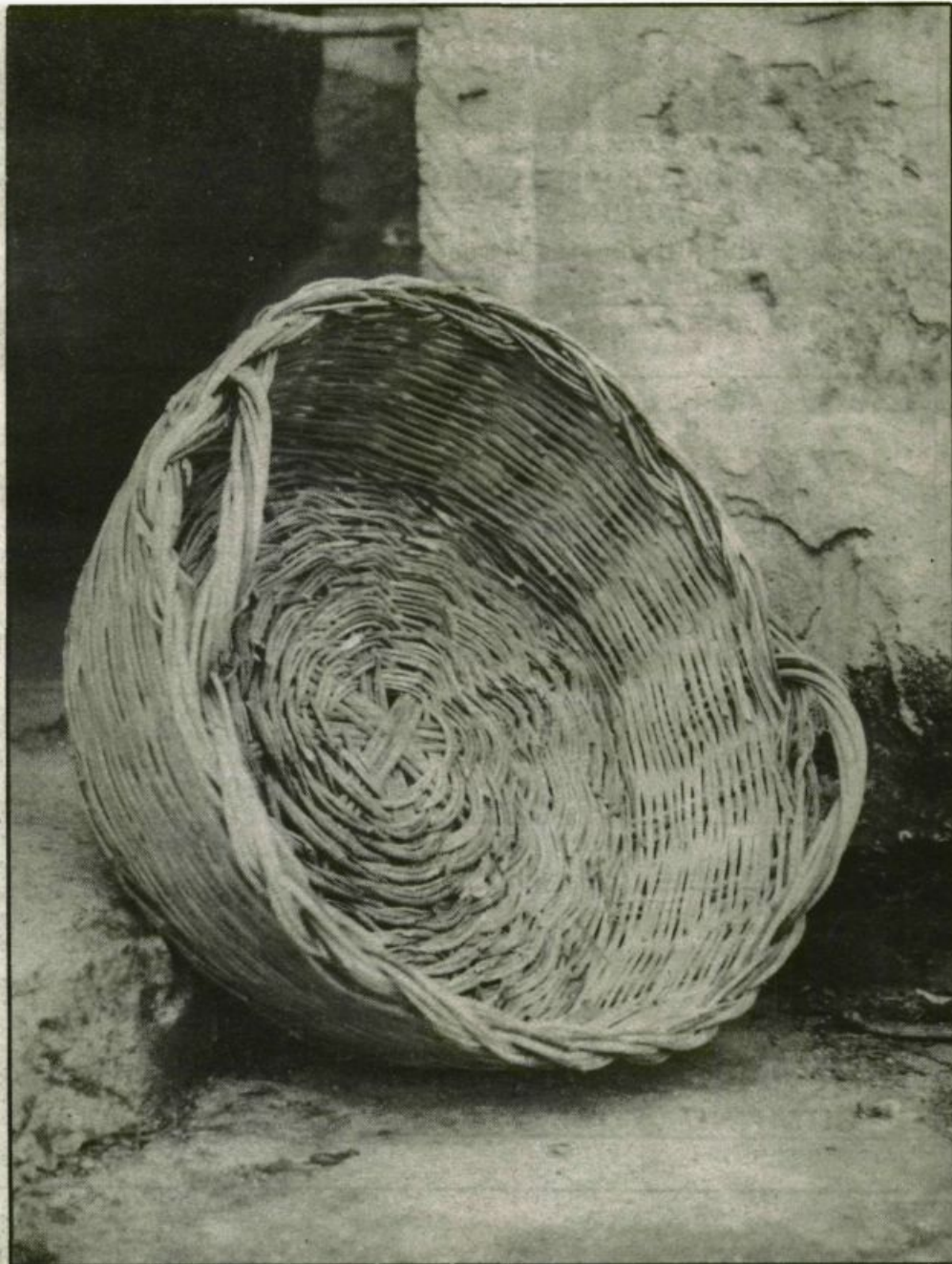
—Men ensenyà mompare. El meu Besavi ja en feia, en va ensenyar al pradi i aquest a mompare. Jo tenia uns setze anys.

—Quans d'anys fa que no vos dedicau a l'ofici?

—Des de l'any 56 més o manco. Llevors me vaigs posar a fer feina a la botiga per ajudar a la dona; Tenim els infants petits i ella sola no poria atendre.

—Per a donar una idea del temps que sempre per fer aquesta classe de feina, me podrieu contar l'història d'un Paner?

—Bé, la història que té contaré tant l'hi va bé a un paner com a un covo, dels diversos dipus que en hi ha; l'únic que varie és la gruixa de la canya, una, ha d'ésser reforçada (per Covos) i més sencilleta per els paners. Començ per cercar els "verducs", és un reboll que surt quant han tallat la branca vella, que sol ésser d'olivera, quant els tenc, els pos en remull a fi de que reblanesquin. Llavors recollesc la Canya, tal volta, es una de

les feines més delicades, es tasta de fer les esquerdes. S'agafa la canya i es va xapant dalt a baix fen uns brims d'un centímetre de gruixa, més o manco.

Un cop enllestit això ja me puc posar a fer el paner, per exemple; En aquest el començ per baix. L'hi faig primer el cul aquest es un trençat de verducs, i llavors vaigs teixint la canya fins que arrib a n'el passa-ma; Aquest igual que l'ança es fan de "verducs". I així queda llest el paner.

—Quin tems vos du fer un paner, tenguent els materials arreglats?

—I sempre sen va a les dues hores.

—A quant veneu els paners i covos?

—Per exemple per un paner tenc que cobrar 500 ptas. així i tot no me surt el jornal d'un oficial picapedrer. El covo pot variar de preu segons el tamany i ara no te puc dir un preu concret que hagi cobrat, perquè en hi ha que el volen baix i rebassut i altres alt i estret; d'això depen.

—D'aquí deu venir el que l'ofici hagi anat a menys fins a quedar no res. Com donaveu sortida a tots els articles i ormetjos que feiau els covoners d'antany?

—Una bona sortida, quasi podem dir que la millor, era a les possessions, ens compraven cada any una dotzena de paners, un parell de covos i així pories anar fent. Les figuerals cada "tem-

porada" compraven un o dos paners, (ara ja no es cullen les figues. Un altre bona sortida era per les placeres, me compraven covos i els duïen a Plaça, (ara domes veus canastros de plàstic escampats).

També feia moltes "caseres" s'empreaven quant sembraven figueres per tapar-les i així resguardar-les dels animals. Si es posaven a les figueres era perquè al estar l'arbre tapat i només amb un forat que li entrés llum, aquest amb la idea de sortir, creixia més aviat. De

"caseres" en vaig fer dotzenes d'un cop per el figueral de Son March.

Tambe feia covos grossos, tant, que dins un carro només n'hi cabia un, aquests eran per baixar les pomes de Ternelles (ara ja ha desaparegut aquest pomerà).

Bé ja tenim una idea de lo que era l'ofici-artesa. Ha hi ha l'esperança de promocionar aquest i altres productes artesanals. Agues estat una bona idea fer-ho enguany per la Fira "pero" un altre any sera.

PEP BORDOY

**FEU-VOS SOCIS
DE L'OBRA
CULTURAL BALEAR**

GRAN VARIEDAD DE PLANTAS

GABRIEL MARTI VENSALA

PLANTACION Y CONSERVACION
DE JARDINES

Albucasim, 3 VIVEROS: Carretera de Lluc km. 1,100
POLLENSA - Mallorca Tel. 531885

Construccions TORRES DIAZ

c/. Cecilio Metelo, 118

CARNISSERIA CHARCUTERIA L'HORT NOU

VIA POLLENTIA, 11
COMANDES Tel. 53 03 55

XERRADA AMB EL NOSTRE REGIDOR D'ESPORTS

'Estic satisfet de la meva actuació'

Herminio Barbero Calle, regidor Delegat d'esports del nostre Ajuntament, té 41 anys, casat, pare de tres fills; regenta una panaderia familiar i és home lligat des de sempre a l'esport. Ha exercit com a professor contractat d'educació física a l'Institut de Pollença durant 13 anys i té llicència Federativa com a entrenador de Boxa; va ésser també fundador i propietari d'un gimnàs que no va tenir l'èxit desitjat. Pertany dins l'Ajuntament al grup d'U.C.D.

—Herminio, saps que t'han fet moltes crítiques damunt la teva actuació com a Regidor Delegat d'esports, i que es diu també que aquesta actuació no ha existit?

—Sí, però pens que aquestes crítiques han estat motivades per el desconeixement de la tasca que jo com a Delegat he de fer i de com ho he de fer. La meva actuació no ha d'ésser la

d'organitzar actes esportius, com pensa segons quina gent, sinó la de coordinar aquests actes esportius que altres Entitats organitzen, i de col·laborar amb elles amb els pocs medis dels que puc disposar. Estic convençut de que deu ésser així i així m'ho he plantejat.

—Quins són aquests pocs medis?

—Bé, per a començar, no existeix pressupost econòmic per a la Delegació d'esports, és a dir, doblers cap ni un, i això és un problema general, no tan sols de Pollença. Els nostres medis se limiten a poder facilitar material i homes per a la feina als diversos actes esportius que se fan... i això ho feim, però la gent no ho veu... no ho sap. Puc dir sense cap dubte que la Delegació d'esports ha col·laborat sempre amb els medis de que disposa, a l'organització de tots els actes a on s'ha demanat aquesta col·laboració, com per exemple, el Cross de Colònia, el del Club Pollença, de la Caixa, i per a les Festes de la Patrona. Te diré que per les festes la delegació d'esports es va fer càrrec dels treballs de manteniment del Camp de Futbol per a jugar tots els partits, i que també va coordinar tots els actes esportius que es feren.

—Perquè no es va fer un "Cross", com molta gent pensava?

—Mira, abans de fer el programa de les festes, es va convocar una reunió amb diverses Entitats locals per a preparar els actes que s'havien de fer. A aquesta reunió se varen fer tot tipus de suggerències, i una determinada Entitat va proposar fer el Cross, però després va retirar la proposta per coincidència d'horaris amb altres actes, com el futbol i els toros.

—I dels "Karts" què?

—Bé, això era una cosa completament nova a Pollença, i pens que va ésser interessant i va agradar a molta gent.

—Quins són els logres que apart d'aquesta labor de coordinació ha aconseguit el nostre Delegat d'esports?

—A més d'això, pens que va ésser molt interessant l'organització dels Curssets per a entrenadors de Voleibol; va tenir un gran èxit, ja que la participació va ésser important i a la fi se donaren molts de títols d'aptitud. Això és una cosa de la que estic molt content, fins al punt que estic tramitant amb la Federació de basquetbol la possibilitat de fer uns curssets, parells a l'anterior, dins aquesta activitat. L'únic problema que tenc és la manca de gent per a participar-hi, ja que s'ha de menester un grup de 18 a 20 persones com a mínim. Jo aprofit per a convidar des d'aquí a tothom que estigui

interessat amb el cursset, persones majors de 18 anys, homes i dones, a posar-se en contacte amb mi, a veure si aplegam la gent necessària i això pot anar endavant.

—Herminio, i del Poliesportiu què?

—La cosa va bé, i no vull ésser massa optimista. Els plans del camp de futbol i les pistes poliesportives estan llests i el problema es redueix, com sempre, a lo econòmic. Ara estem pendent de rebre els doblers del "Patronato de Apuestas Mutuas Deportivo Benéficas", que se dedicaran exclusivament al Poliesportiu. Això s'ha tramitat mitjançant el Consell General Interinsular i, sense voler ésser massa optimista, crec que dins el proper any se podran començar les obres, i aviat tendrem a la fi el Poliesportiu, que bona falta fa al nostre Poble.

—Herminio, per a acabar, estàs satisfet de la teva actuació com a Delegat d'esports dins el nostre Ajuntament?

—Sí, estic satisfet... és clar, sempre falten coses a fer, però quan vaig començar vaig plantejar el que havia d'ésser la meva actuació, tenguient en compte els medis disponibles i tractant sempre d'ésser realista. Crec que he estat sempre dins aquesta línia d'actuació.

Joan Llompart

ENERGIA SOLAR, SI ES LO MES NATURAL

AIGUA CALENTA PER ENERGIA SOLAR

TOMEU MARQUET

C/. Cecili Metelo, 91

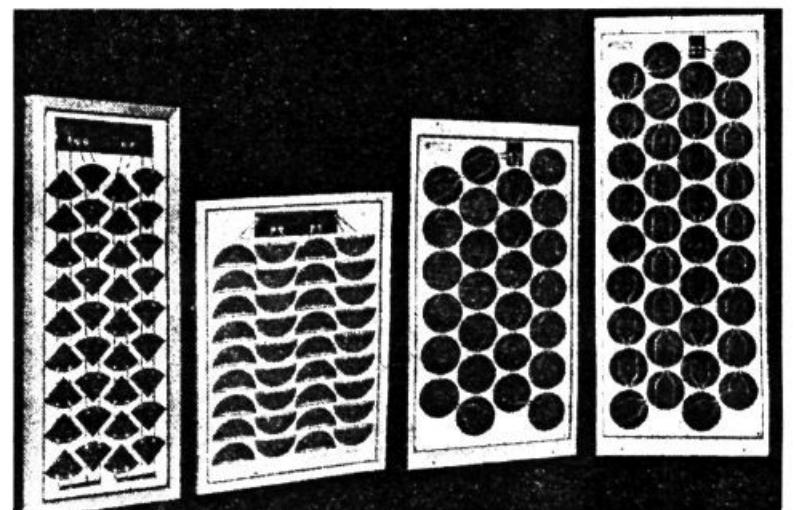
Tf.: 53 05 94 — POLLENÇA

ELECTRICITAT PER ENERGIA SOLAR

JOAN VERD

Instalacions Electricues i Electro-hidràuliques

C/. Cecili Metelo, 93 — POLLENÇA

PAGESIA

"RACÓ DE SALUT"

Per Toni Marquet

PROBLE-
MÀTICA
DE
L'AMETLA

Pocs són els productes agraris que exportam, el principal d'ells sense cap dubte, en raó dels ingressos que proporciona a Mallorca, és l'ametlla. Des de fa temps la problemàtica d'aquest sector es greu degut a la competència exterior i a la poca o nula ajuda proporcionada pels organismes locals.

Recentment es va fer un estudi per part de l'Unió de Cooperatives per a determinar el preu de campanya d'aquest producte. Es tenen en compte la mà d'obra, maquinària, transport, abonament, poda, etc, donant com a resultat un preu de 300 ptes/kilo. Un preu inferior, representaria pèrdues per l'agricultor. El preu actual dels magatzems és unes pessetes inferior al de l'Unió.

El Consell decidí que volia fer una ajuda en aquest sector. A través del conseller Miquel Capó es manifestà en el D.M. que l'ajuda que volien donar era en relació al tractament dels arbres i la seva replantació. Em sembla que no es aquest el sistema adequat. En primer lloc degut a que la producció actual es mala de vendre, crec que seria més lògic cuidar els arbres mantenguent l'actual producció i millorant la qualitat.

Per altre part d'aquesta manera que proposa el conseller seria una forma clara d'afavorir els gran terratinents. També declarà que si s'ajudava a les cooperatives, els comerciants estarien en desavantatge.

Des del meu parer lo que s'hauria de fer és emprar la subvenció en bonificar la producció, es a dir donar un plus per cada quilo que es vengui de ametlla. Així tots hi guanyarien igual i es fomentaria que el pagès cuidés l'arbre per a obtenir una millor producció.

MARTI MELIA

REFLEXIONS SOBRE ELS MALALTS I LA MEDICINA ACTUAL

Un personatge tristament típic de la nostra societat és el malalt. Però un malalt molt especial.

En primer lloc, els malalts d'avui volem porer fer-ho tot i no admetem cap restricció dels nostres hàbits, exigint endemés que s'ens "torni" la salut. De manera que si un metge lleva el fumar a un pacient, aquest és molt possible que canviï de metge o que segueixi fumant com si res. He sentit moltes vegades: "Aquell metge és millor perquè no m'ha llevat el fumar". La culpa, emperò, cal cercar-la en l'exaltació mitològica d'una medicina tot-poderosa que pot permetre-ho tot. (però que no diu a quin preu, altíssim preu que afecte tant a la salut com a la butxaca!).

Desgraciadament la majoria dels malalts contemporanis són ignorants en matèria de salut. Més encara aquells que es creuen uns erudits perquè tenen una enciclopèdia mèdica o estan sus-

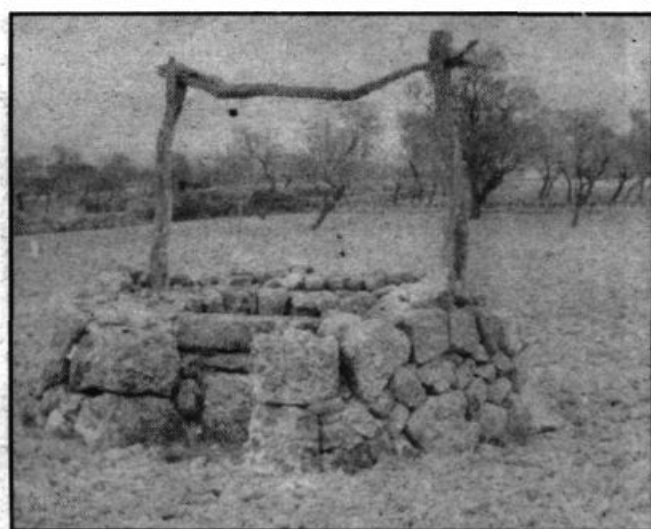
crits a una revista especialitzada. Tot això no provoca més que depressions i consultes inútils en lloc de coneixement dels problemes mèdics, o bé, casos com el següent: Una persona ha tingut un mal d'estómac i segons ha pogut llegir arriba a la conclusió de que té una úlcera. A força de visitar especialistes i prendre els medicaments receptats acaba en transformar lo que en principi era una simple gastritis en la verdadera úlcera que se pensava aquella notícia de primera plana de que el whisky era bo pels qui patien del cor ja que dilatava les venes coronàries! (lògicament s'omitia el petit detall de que pel mateix fet de dilatació d'aquests teixits se podia provocar l'angiosclerosi, l'infart, la cirrosi...). Per desgràcia aquest cas és extensible a la majoria de medicaments: curen una malaltia (o se limiten a llevar els seus sím-

tomes) per provocar-ne una altra de pitjor. Resulta que els especialistes se senten fermats dins el seu òrgan particular ja que EL TOT que compon cada persona els hi resulta inaccessible per la seva complexitat.

Una altra característica pròpia del malalt és la seva covardia: està disposat a pagar a qualsevol preu el silenci del metge i la seva complicitat amb les pròpies equivocacions, per tal de no haver d'enfrontar-se a una reforma de les costums ni a haver d'escollir les veritats bàsiques per començar una urgent reeducació. I si el metge, per raons de dignitat professional no accepta aquest compromís, o romp el silenci i diguent-li la veritat, a les hores el malalt es torna agressiu contra tots els que jutge responsables de la seva salut (Seguretat Social, metges, patró...).

Un dels factors que més ha ajudat a que els malalts siguin tan passivament irresponsables és el fet de que durant més de cinquanta anys la medicina ha guiat donat un paper preponderant als agents patògens exteriors a l'individu (microbis, virus...) davant els que no se pot lluitar (diuen) si no es vacunen-se o prenguent antibiòtics, idea aquesta massa parcial ja que oblidava per complet la noció del "TERRENY". El mateix Pasteur, pare d'aquesta medicina en crisi, ja ho va dir: "Els microbis no són res, el terreny ho és tot". (No oblidem que la persona més sana té dins el seu cos més microbis que cel·lules).

Probablement es veurà que tractant una malaltia "infecciosa" amb antibiòtics o vacunes es pot evitar la mort en casos ex-

trem, però a canvi de carregarnos les flores microbianes orgàniques i de agravar el procés degeneratiu cel·lular, amb lo que sols aconseguim un "aplaçament" de l'hora fatal, si mitjançant un valent canvi de forma de vida no restauram tots els atributs orgànics naturals (cada set anys aproximadament renovam totes les cel·lules del cos, propietat que ens permet curacions extraordinàries si sabem comprendre i respectar les lleis biològiques).

De totes maneres, quan se pense que des de fa molts d'anys les lesions produïdes pel tabac o l'alcohol són denunciades fins i tot pels mateixos poders públics i només és una minoria les persones que en fan cas, cal posar-se les mans al cap davant el futur que espera a l'acceptació dels altres factors de salut. I més alluny està encara el dia en que l'equilibri entre

el treball físic, mental i l'oci, siguin el fonament de tota estructura social.

De moment, per tant, lo més que podem fer, es, sense arribar a un ascetisme que tampoc ve al cas, prendre consciència i tenir el coratge d'acceptar o donar l'informació bàsica sobre les regles de la vida, que no se poden transgredir sense perjudici per la salut, aquesta cosa que és tan sencilla i meravellosa quan se respecten les necessitats integrals de tot l'ésser humà. No estaria malament començar per perdre un poc el respecte a la medicina oficial, que sobreviu gràcies a una coartada: complir-ho tot de manera que pugui esborrar en nom de la "ciència" qualsevol dubta d'una persona normal amb uns arguments que sap que no pot entendre.

Joan March

INFORMACIO AGRARIA

TRACTAMENT DELS FRUITERS
DE FULLA CADUCA

En aquesta època de l'any és la més adequada per a la lluita preventiva de les malalties produïdes per bolets com poden ésser el Mildiu i Oïdies. La més important és la del mildiu, ja que les espores que donen la malaltia, a la primavera sigüent estan a les fulles que en aquesta època de l'any comencen a caure dels arbres. És per això que es recomana fer tractaments continuats per a evitar que les espores fructifiquin a la primavera sigüent.

Els productes adequats són els oxicleorurs de coure al 50 per cent en tractaments del 1 per cent, o el octodifolatan al 0,3 per cent; aquest darrer és aconsellable quan s'hagin produït atacs forts d'aquestes malalties.

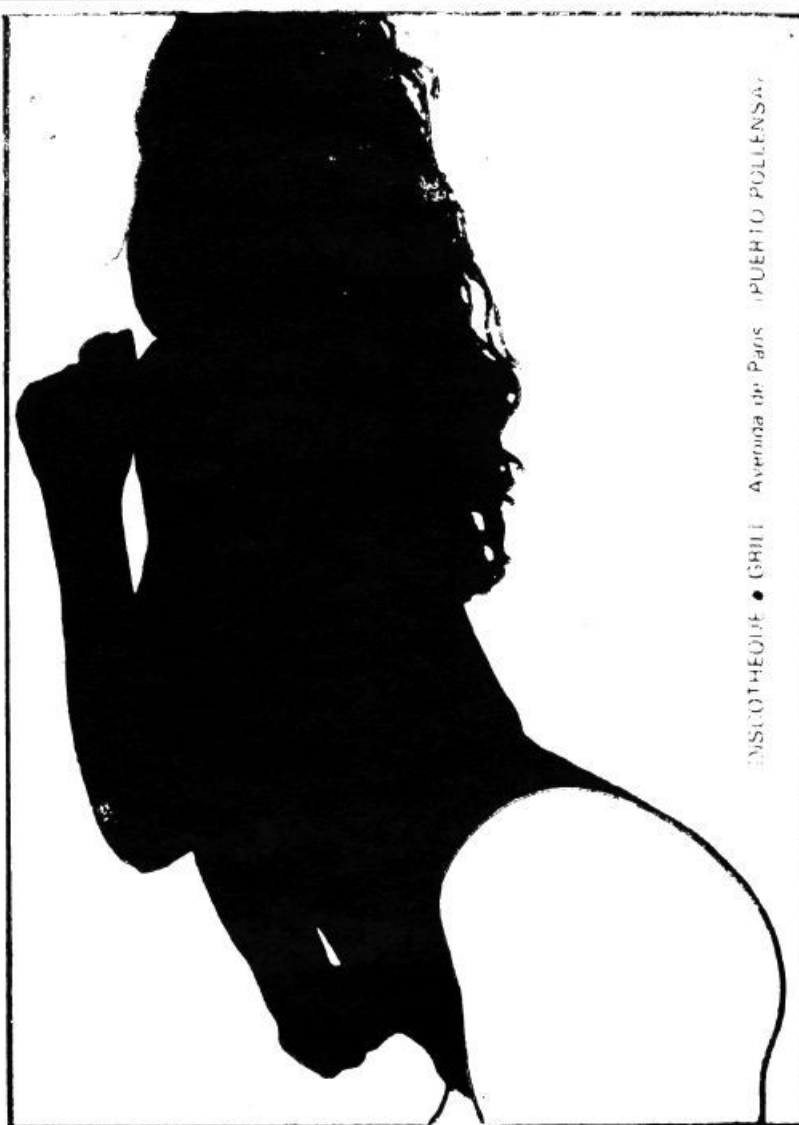
TRACTAMENT D'AGRES

LA MOSCA BLANCA.— Es poden seguir fent els tractaments contra la mosca blanca —recordam que és aquell cotonet blanc homit que hi ha devall la fulla— amb el "drawin" en la proporció indicada. El producte es pot aconseguir a la cooperativa.

També es convenint començar a tractar, degut a les fortes temperatures, la mosca mediterrània que picca al taronger per a fer la posta d'ous. Els millors productes són el "Lebaicid" al 0,2 per cent o el "Diazinon" al 2 per cent. Aquest tractaments són dirigits, es a dir a tots l'arbre. Si es posa una solució de sucre al 1 per cent se fa tan sols a una branque orientada al sol.

CREACIO D'UN SERVEI D'ASSESSORAMENT
EN TRACTAMENTS FITOPATOLOGICS

Qualsevol persona que desitgi consultar algun problema referent al tractament de malalties vegetals, es pod adreçar a la Cooperativa de Pollença, c/. Bartomeu Aloi 31, a les hores d'oficina, a on seran atesos sense pagar res per la consulta.

SERVEIS TECNICS
COOPERATIVA PAGESA DE POLLENÇA

DESCOTHEQUE • GRILL • Avenida de París • PUERTO POLLENÇA

Marcha fresca

Relojeria,

Joyeria,

CA'N CABRER

MIEMBRO FUNDADOR DE LA ASOCIACION

ESPAÑOLA DE GEMOLOGIA

AGENCIAS OFICIALES

OMEGA - TISSOT PERLAS MAJORICA
PORCELANAS LLADO

Temple, 13

Paseo Saralegui, 80

Telf. 531309

POLLENÇA

PUERTO POLLENÇA

Bicicletes i pradins

ES UNA GENTILESA DE L'ARXIU BESTARD

EL PATRONAT DEL MUSEU

En el darrer Butlletí d'Informació Municipal, se donà a conèixer el nom dels components del patronat del nostre museu, també de la junta de govern, i està compost per les següents persones:

President Honorari. El director general del patrimoni Artístic, Arxius i Museus. — President efectiu, el Sr. Batle. — Vicepresident. El delegat del Ministeri de Cultura. — Secretari. El director del Museu de Pollença. — Tresorer. L'Interventor municipal. — Vocals. El president de la comissió de Cultura. L'economista local. L'arquitecte municipal i el director del Museu de Mallorca. — Vocals de lliure elecció. D. Miguel March Cerdà, D. Pere Torrens Ripoll, D. Miguel Cerdà Salas, més un representant de cada una de les tres caixes d'estalvis locals, i un de cada entitat cultural, i dos representants de la Direcció General del Patrimoni Artístic.

La junta de govern, i segons el butlletí amb una reunió tinguda a l'Ajuntament han designat a D. Martí March Vives, D. Ramon Rebassa Ensenyat, D. Felip Bennassar Vidal, D. Mateu Cerdà Martín i D. Miguel March Cerdà.

El museu estarà obert els dimarts i els dijous de 6 a 8 de la tarda i de 10 a 12 els diumenges.

Jo voldria fer una observació, amb tot lo dit, la junta de govern té que esser la que realitzi les feines d'organització, acceptació d'obres, de conservació, d'ampliació, etc. I elevar-ho al patronat, per tant les persones que entrin representant les entitats i caixes no estan incloses en el grup de feina, i que a l'anomenat d'aquest grup de feina no fou fet pel patronat. Esper per tant que el posar en marxa aquest museu no sia simplement tenir-lo obert unes hores a la setmana i que les persones que formen aquesta llarga llista de càrrecs serveixin per a qualque cosa més.

Toni Marquet

CONCURS DE REDACCIO DE NADAL

Amb l'intent de fer més viva la Festa de NADAL i, al mateix temps, amb l'esperit de que els infants s'exercitin en el maneig de la nostra llengua, la CAIXA D'ESTALVIS DE BALEARS "SA NOSTRA", organitza i patrocina, com altres anys, el CONCURS DE REDACCIO de NADAL, sobre el tema següent:

"LES NEULES DE NADAL"

Per a tots els nins i nines de les Escoles de Pollença. Els treballs, escrits en llengua vernacle, hauran de tenir una extensió mínima d'un foli i màxima de dos. I es podran entregar fins dia 20 de desembre d'enguany, a les Oficines de la Caixa d'Estalvis de les Balears "SA NOSTRA", de Pollença i del Port de Pollença.

El Jurat designat per a qualificar els treballs presentats al Concurs, concedirà UN CARAMULL DE PREMIS.

Es celebrarà una FESTA NADALENCA amb repartiment dels premis i guardons concedits als guanyadors del Concurs de Redacció i del Concurs de BETLEMS.

Animau-vos i no deixeu de participar-hi!

LA CAIXA D'ESTALVIS DE POLLENÇA

Pagarà als guanyadors del SORTEIG EXTRAORDINARI

la quantitat de

1.500.000 pessetes

BASES SORTEIG 1980

- Primera —Els premis a sortejar son: Un premi extraordinari de UN MILIO de pessetes i CINC-CENTES MIL pessetes, repartides en premis de VINT - i - CINC MIL pessetes cada un.
- Segona —Participan en aquest sorteig totes les comptes vigents en el moment en que se celebri, amb la condició de que els titulars hagin retirat els corresponents números de les oficines de la Caixa.
- Tercera —S'adjudicarà un número per cada DEU MIL pessetes de saldo que hi hagi el 30 de setembre de 1980. I també un nou número per cada CINC MIL pessetes ingressades.
- Quarta —La CAIXA D'ESTALVIS de POLLENÇA, té el dret de variar aquestes Bases i també la facultat d'interpretar-les.
- Cinquena —De cancel·lar-se el compte abans del sorteig, els números assignats quedaran automàticament anul·lats.
- Sisena —El sorteig se celebrarà davant Notari el dia 22 de desembre de 1980.

ARTS PLASTIQUES

DINS L'ESTUDI
D'EN TOMEU LLOMPART

Parlar a Pollença d'art plàstic, és lo mateix que dins Inca parlar de la indústria de la pell o de sabates, o a Sa Pobla de la marjal i els problemes del camp, perquè els pollencins afortunadament sentim aquestes inquietuds. Conscient d'aquest factor EL GALL, des de ne sortí al carrer, ha destinat un espai a la informació i al comentari de les activitats artístiques del nostre poble, espai que tenc actualment al meu càrrec. Jo intent de forma molt personal descriure les exposicions i esdeveniments artístics que conec i que consider poc més o manco d'interès (el·ludint aquells que no consider prou importants), per tant repetesc no vull criticar als artistes ni les seves obres, tan sols donc un comentari dels que m'interessen a part d'alguns que me passen per alt.

Però consider que més interessant seria recollir les impressions dels altres artistes o de les persones vinculades amb l'art plàstic, per tant no de forma massa continuada i intercalant amb els meus comentaris intentaré tenir alguns contactes amb aquestes persones per poder recollir les seves inquietuds i les diverses formes de sentir el corquet dins aquestes matèries que tractam. No faré la clàssica entrevista si bé intentaré donar un resum del contingut de la nostra conversa.

Per començar he pensat una xerrada amb en TOMEU LLOMPART que com vaig anunciar al darrer GALL ha estat distingit amb la 2a. medalla del "Salón de Otoño" per la secció d'esculptura.

Asseguts dins el seu estudi i durant una llarga xerrada, revoltats de figures, dibuixos i projectes per realitzar de futurs murals, que algun dia ompliran alguna paret Deu sap a on. A pesar de conèixer-mos des de fa molt, hem començat la conversa pel principi, de quan començà dins el món de l'esculptura de forma autodidacta sense cap estimulació fins a l'edat de 16 anys, que inicià per raó de vuit anys d'estudis a l'escola d'Arts i Oficis de Ciutat, ampliant-los a Sant Jordi de Barcelona i també per poc temps a Madrid. La seva gran inquietud ha estat sempre l'esculptura figurativa, i a aquesta ha estat la seva meta, a pesar de que d'acord passa el temps i avança dins aquesta matèria canvia la seva idea del clàssic figuratiu a un figuratiu de masses i volums més simplificats, amb aquesta darrera tècnica és l'obra titulada "La Esperanza" guanyadora d'aquest premi. Preguntant-li per si considera de més importància al nostre temps, la pintura o l'esculptura, no dubte un sol moment en respondre com ja era d'esperar, que artísticament parlant quan l'obra és bona, bona és, tant d'una rama com de l'altra, a pesar que comercial-

ment se facin certes distincions a l'hora de comprar obra, me diu que el profà, té por quan se refereix a l'esculptura i la compra tan sols contant amb una funció determinada, bé sia un mural per una xemeneia, o una figura per al jardí, en canvi no la té per comprar pintura, si bé la persona entesa la qualifica igual i la compra igual. També parlam de la tècnica de l'esculptura i me deixa ben clar que ell empra una matèria o l'altre segons l'obra a realitzar, estimant tant el fang com la pedra, fusta, resinas o la matèria que sia, també diu que el professional no ha de limitar la seva feina a les petites figures sinó que també ha de realitzar obres de més grossa envergadura, murals o lo que se presenti.

I tornant a l'obra me diu que no és partidari de les competicions d'obra artística a pesar de que a més d'aquest premi d'ara havia tenguut un primer premi als setze anys del "Frente de Juventudes", premi de dibuix del grup "Atalaya" i menció honorífica l'any 68 al mateix Saló de Tardó.

Concurs diu perquè consider que tota persona que professionalment se dediqui a una matèria determinada ha de seguir per els camins que li ofereix la societat, a pesar de que com he dit abans els certamens els consider negatius per l'art, i una equivocació més de la nostra societat.

Tomeu continua treballant amb ànims, així ho desitjam.

UNA FIRA D'ART

Reunits a l'Ajuntament i per instància del Sr. Batle, un grup de persones en diferents representacions, a la qual jo hi vaig assistir acompanyat d'en Pep Bordoy, en nom de l'O.C.B. de Pollença.

Entre altres idees proposades s'estudià la nostra, que consistie en la creació d'una fira de tots els productes de les diverses activitats del nostre poble, des de la més simple artesanía passant per tota la indústria que tenim. Exposada al públic i als futurs compradors, en recintes separats per a cada una de les rames representades, idea que se deixà per a propers anys.

Una altra proposta fou la de crear una fira d'art, la qual s'acceptà per tots els assistents, comptant ja amb una de les idees abans expressades. El recinte de la fira d'art seria el Convent, i consistiria en una gran mostre distribuïda en cert nombre d'estants montats per les galeries o interessats, en el qual cada un d'ells mostraria i comercialitzaria lo millor i més nou dels seus artistes, intentant que el seu estant sia sempre millor i més vistós que els altres a fi de veure cada any la qualitat i la quantitat se millori i d'aquesta forma se torni a la nostra terra el ben merescut nom de centre de l'art plàstic.

NOTES D'ART

Maria Llompart exposa a la Sala Guillem Cifre de Colònia.

Aquesta pintora d'Inca ha volgut fer la seva primera mostra al nostre poble, no vull comentar la seva obra, ja que fa molt poc temps que pinta, tan sols animar-la a que continui treballant.

***

El pollencí Ramon Reig, del 10 al 22 de novembre tindrà oberta una mostra de la seva més recent obra a la galeria de Ciutat Art-Fama.

***

A partir del 1er. de desembre expòs la meua obra a la Galeria Roch Minué de Ciutat, inaugurant el mateix dia 1 a les 7 de la tarda, tots estau convidats a beure un tasonet de vi.

***

Com cada any el proper dia 23 a Sa Pobla, se farà l'habitual trobada de pintors, m'han dit que convidi a tothom en nom dels organitzadors.

GUIA D'EXPOSICIONS

GALERIA DART.— Durant tot el mes, col·lectiva d'artistes de la galeria.

GALERIA BENNASSAR.— Exposició del pintor pollencí, Pep Torrandell.

GALERIA NORAI.— Exposició de R. Amengual amb tècniques mixtes fins dia 30.

CASA DE CULTURA DE LA "CAIXA".— Mostra d'olis de la pintora Carme.

SALA D'EXPOSICIONS GUILLEM CIFRE DE COLÒNIA.— Fins el 12 exposició d'olis de Maria Llompart.

ESPAI SUBVENCIONAT PER
"SALVADOR", "LACRATS",
DAURATS I POLICROMATS"

C/. Philip Newman, 6

Telf. 53 07 68

bennassar
galeries

P. TORRANDELL

Del 8 de novembre al 5 de desembre de 1980

Sant Jordi, 19 - Tel. 531967 - POLLENÇA

ANTONIO CAMPOMAR C.

REPARACIONES E INSTALACIONES ELECTRONICAS
SERVICIO TECNICO OFICIAL L'AVIS

COMUNICA A SUS CLIENTES Y PUBLICO EN GENERAL QUE LOS AVISOS DE REPARACIONES SE RECIBIRAN EXCLUSIVAMENTE EN SU PROPIO TALLER SITO EN CALLE:

Padre Vives, 64. Tel. 531367

POLLENSA (Mallorca)

NO RESPONSABILIZANDOSE DE NINGUN AVISO U APARATO A REPARAR QUE NO SEA ENTREGADO EN ESTA DIRECCION.

BAUER

CINECAMERES per a filmar
sense problemes

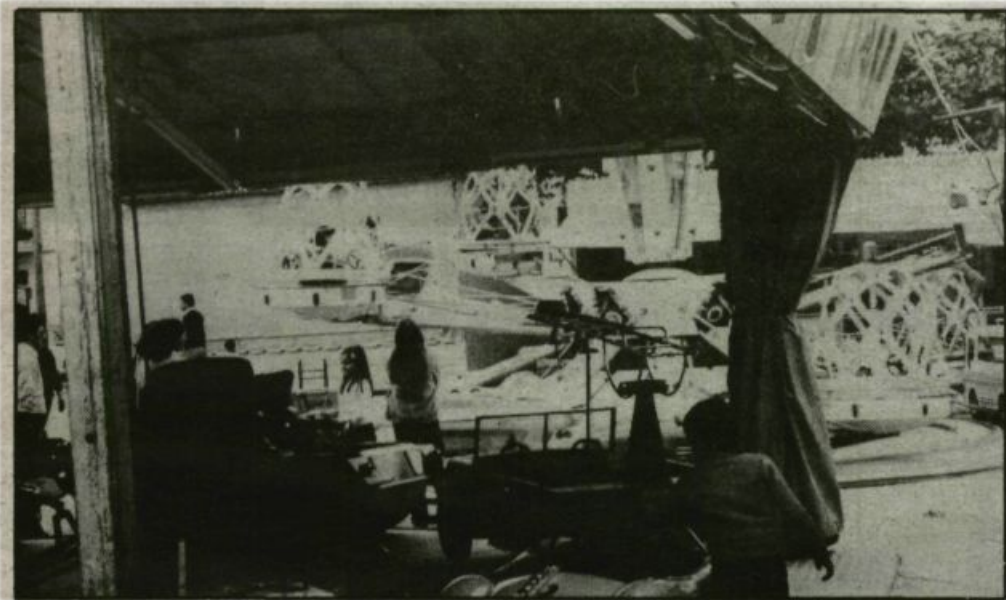

MICEA

Els seus millors preus

C/ Alcudia, 14 - Telf. 530346 Pollença - Mallorca

HA PASSAT LA FIRA D'ENGUANY

Es aquesta una instantànea típica del que han estat les passades fires. Sembla ésser que el que més ha interessat al públic han estat les diversions: cavallets, cotxets, avions, tòmbola, bingo... Ens agradaria que els pròxims anys, si encara cantem, oferir altres fotos en que es mostrin les exposicions de productes pollencins, de la seva indústria o de la seva artesanía.

ARIES.— Signe de foc. No convé que es posi nívios ni melancòlic tamenteix no hi ha res a fer, seguiu tira tira i tot acabarà bé. En els darrers dies d'aquest mes es possible que notí que té menys do-

blers que al començament, però no es preocupi que els mesos no tenen més de 31 dies. Si les banyes li molesten per a caminar i dur el capell lo millor es deixarles a casa.

TAURO.— Mes fotut aquest d'octubre pels tauros, fret i aigua és la predicció. També hi haurà certes dificultats econòmiques, però en sabrà sortir. Les dones no convé que es confiïn demasie perquè hi ha molt de "meleano" suelto y amb ganes de "rollo". Els dissabtes no convé que abusin de les discoteques, però tampoc convé deixar-ho del tot perquè seria un "choc psicomàtic".

GEMINIS.— Els bacons pollencins tenen un bon mes. Convé aprofitar per anar a demanar al ajuntament qualche permis d'obres, crèdit al banc o

fer algun "boleto". Les bacons conve que surtin plegades i ben espicellades i així els estels els favoriran.

CANCER.— Moderació atlots! Això de tant de trui i aquesta vida de "orgia i desenfreno" no pod dur res bo mai. Una taceta d'herba llovissa els dematins i un poc de camomilla els vespres no ha mort mai a ningú. Seguesqui el consell ¡no ho lamentarà!

LEO.— Ja sabem que la feina no li agrada i que a l'escola no s'hi troba molt bé, però hi ha que tenir paciència perquè d'aquí cent anys tots serem calvos. Els estels ens diven que tindrà un mes molt regular, amb dies de 24 hores i hores de 60 minuts.

VIRGO.— Bo, molt bo aquest boci de mes que queda, aprofitel i no te n'empanediras. Qui més

qui manco és un poc virgo en segon quines coses però hi ha que provar-ho tot. Si no ho has provat mai, val més que no ho provis aquest mes perquè sino hauras de llegir un altre signe.

LIBRA.— No passis pena que no quedaràs per a llavor, també aniràs a veure els garbaions, però aquest mes, sobretot cap allà als dies 22 i 23 atenció a lo que pugui passar. Algun amic te traicionarà i també es possible que coneguis a qualcu. El 26 es un bon dia per a sortir d'excursió, entre altres coses perquè és diumenge.

ESCORPION.— Els moleros tendrem molte d'homeitat, els pollencins també i els escorpins de Sant Vicenç s'avorriran. Per molt que faceu sempre serà poc, pensau que la vida es com una barra de galliner curta

i plena de merda: El dia 28 pod ésser un bon dia però també pot no ésser-ho. Ajaaa!

SAGITARIO.— Els estels t'envien bones vibracions i una aura electromagnètica t'envolta. Tot el que faràs anirà impregnat d'aquestes vibracions. No evitis les "situacions limite", tranquil, les teves radiacions te protegeixen. De totes maneres no convé que abusis de les radiacions perquè les piles es poden acabar en qualsevol moment i entrar en la situació "perill al màxim".

CAPRICORNIO.— Ho sabem tot, els estels no enganen. T'agrada el futbol i si no ets del Madrid ets del Barcelona, també t'agrada dinar bé i beure una copea de tan en quan. Abans de que acabi el mes hauràs tingut sort i trobaràs qual-

que cosa. Es possible que dia 27 trobis el dia més llarg, perquè es dilluns.

ACUARIO.— Via interestelar ens arriben a través de la nostra bolla màgica de vidre les teves influències. Te veim aquí assegut davant el periòdic intentant descifrar el seu contingut misteriós. Seguiràs aquest mes amb les teves autoobservacions espirituals interiors. La paraula clave per a descifrar el misteri es:

Gresyuuuuuaaxxtfgb!!

PISCIS.— Hi ha que nadar y sebre guardar la roba. La salut és bona però has de vigilar el barram, procura sempre dur-lo posat i ben esmolat per si un cas. Si te conviden a dinar digues que si i si te conviden a fer feina pensat-ho abans de dir res. No te fiis d'homo roig, de pedre rodona i ca que no lladra.

**E
S
P
O
R
T
S**

Dani I, Llompert. I davant: M. Coll i Dani II.

CANVIS

Moreno per José
Cerdá per Albis II
Cabanellas per Morro
Ballester per López
Colom per Llompert
Oliver per Coll
Alberti per Dani II

GOLS

Coll (1), López (2), Alcal (1), Ballester (1), Dani (1), i P. Oliver (1).

El proper dissabte dia 8 comença el campionat de lliga i l'infantil Pollença es desplaça al poble d'Alaró. Esperam que treuran qualche positiu. "Sort!"

ALARO 1 - POLLNECA 2

Efectivament; aconseguiren dos positius, un bon resultat tinguent amb conte

que a mes, es jugava defora, des d'aquí els volem donar l'anorabona.

C.F. POLLENÇA, 4 - C.D. LLUCMAJOR, 1

Diumenge sense sol, lo que no va impedir que vésim un nombrós públic a Ca'n Escarrintxo, per veure afrontar la setena jornada d'aquest campionat de 1a. Regional.

Els equips alinearen així: Per el pollencí: Lucio, Mariano, Bota, Bosch, Magraner, Alfredo, Michel, Moll, Soler, "Rendeta", i Fuster.

Per el llucmajor: Vidal, Jaume, Carbonell, Cantallops, Bujosa, Julià, Figuerola I, Monserrat, Puigserver, Figuerola II, i Servera.

Sustitucions: En el Pollença n'hi hagué dues: una en el minut 50. "Moro" va sortir per substituir a Soler una mica lesionat en el turnell, a resultes d'una fricció fortuïta amb un defensor visitant, i l'altre en el minut 80 en el que "JJ" va substituir a n'Alfredo.

El partit començà a les 15.45 h. a les ordes del col·legiat Sr. Autonell que en regles generals i donat que cap dels dos equips, creassin problemes va estar bé.

La primera part, llevat d'un parell de jugades aïlades de l'equip llucmajorf va ésser d'un domini casi abrumador per part dels nostres jugadors, que sortiren amb l'intenció de resoldre el partit en aquesta primera part. I així ho aconseguiren, gracies a un gol d'en "randeta" i un d'en Michel. Va finalitzar aquest període amb un resultat de 2-0. S'ha de dir

que malgrat aquest domini no va realitzar el futbol que li agrada a l'exigent public pollencí per lo que tant sols verem un perell de jugades dignes d'esmentar, essent le que va dur el segon gol la més destacable. Quant en el minut 38 una pilota robada dels peus dels delanters visitants, després d'en Bosch jugar-la amb en Bota i aquest profunditzant a l'estrem esquerra, on s'hi trobava en Magraner va ésser penjada per aquest a les immediacions a l'area contrària, per que allà en Michel ben situat, marcà d'una esplèndida caparrotada el seu segon gol per el C.F. Pollença.

La segona part el partit segueix la mateixa tònica fins que el Pollença, a través de Moll, conseguí de penalti el que seria 4-0. Després va entrar en una fase en que la iniciativa va passar a favor dels llucmajorers, malgrat ja era molt tart per remontar el resultat ja esmentat. I així a les darreries aconseguí el gol de l'Honor fruit d'una bella jugada de la delantera visitant.

Després de veure aquests partits, i la situació del Pollença a la classificació, no ens queda més que desitjar molta de sort per aquests joves pollencins que lluiten animats per una estupenda directiva i un honrat i treballador "Mister" per aconseguir que el nostre poble tenguí l'equip de futbol a una categoria superior.

MARTI BOSCH

INFANTIL POLLENÇA, 7 - CAMPANET, 2

L'infantil Pollença el dia 2 d'aquest mes va jugar un partit de preparació. Era el darrer abans de començar la seva lliga. Fou un partit molt disputat davant un equip fluix però, amb un afany de lluita "fora mida",

malgrat això, els allots pollencins foren força superiors. Ja ho demostrà la golead: 7 a 2.

Alineació del Pollença: Porter: José. Defenses: Albis II, Amengual, Morro, Alcal. Mitjos: López, Albis I,

